

**ΤΟ (ΠΛΗΡΕΣ) ΣΥΜΠΑΝ, Η ΥΛΗ
ΚΑΙ Η ΖΩΗ**

Όσα δεν σκέφτηκαν στη Φυσική και στη Φιλοσοφία...
με το κοινό λεξιλόγιο

(Μέρος το οποίο έχει δημοσιευθεί στις ιστοσελίδες)

©2012 ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΝΙΚΟΛΟΥΔΑΚΗΣ
ΠΕΙΡΑΙΑΣ, ΤΚ. 185 41
ΤΗΛ. : 210 4811373 ΚΙΝΗΤΟ: 6932773373
E-MAIL: filosofiagr@yahoo.gr, info@kosmologia.gr
<http://www.kosmologia.gr>

**THE COMPLETE UNIVERSE, THE MATTER
AND THE LIFE**

What they don't think in Physics and Philosophy...
with common words

©2012 KONSTANTINOS G. NIKOLOUDAKIS
PIRAEUS, 185 41 - GREECE
TEL.: +30 210 4811373 MOBILE: +30 6932773373
E-MAIL: filosofiagr@yahoo.gr, info@kosmologia.gr
<http://www.kosmologia.gr>

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑ, ΖΩΗ ΚΑΙ ΥΛΗ

"Είναι όμοια αλαζονικό και φανταστικό να παραδεχόμαστε πως η ύλη είναι η φυσική γεννήτρια της ψυχής, πως οι πίθηκοι γεννούν τον άνθρωπο, και πως από ένα αρμονικό κράμα πείνας, έρωτα και θέληση για δύναμη, γεννήθηκε η Κριτική του Καθαρού Λόγου του Καντ... Υπερεκτιμούμε τις υλικές αιτίες και φανταζόμαστε πως από τώρα βρήκαμε τη λύση του αινίγματος, γιατί μας λι-κνίζει η αυταπάτη πως γνωρίζουμε καλύτερα την ύλη από το "μεταφυσικό" πνεύμα. Αλλά η ύλη μας είναι τόσο άγνωστη όσο και το πνεύμα."

C. G. Jung

◀> Η εσωτερικότητα σχετίζεται στενά με την ταυτόχρονη συμμετοχή του (πλήρους) Σύμπαντος στις διακυμάνσεις των δομικών στοιχείων. Η συνολική ενέργεια του Σύμπαντος επιτυγχάνει να είναι σταθερή, αφού τα δομικά στοιχεία της φύσης διατηρούν μια μόνιμη σύνδεση με την ενέργεια ενός ολοκληρωμένου Σύμπαντος. Οι δυνατότητες όλων των ξεχωριστών δομικών στοιχείων ρυθμίζονται από τις ίδιες μαθηματικές σχέσεις της κίνησης, ανεξάρτητα από τις (σχετικές) μεταβολές που γίνονται μεταξύ των εξωτερικών πραγμάτων. Γίνονται οι στιγμιαίες αυξομειώσεις σε μια κοινή ποσότητα ενέργειας, οι οποίες παρουσιάζονται μεταξύ τους σαν κύματα και εμφανίζονται σαν δυνάμεις εξ αποστάσεως. Σε συνθήκες πιο εντοπισμένες, οι διακυμάνσεις και οι πιο γρήγοροι ρυθμοί μεταβίβασης της ενέργειας παρουσιάζονται σαν φορείς (σωματίδια και δομικά στοιχεία). Τα σωματίδια μεσολαβούν στιγμιαία ξανά για τη μεταβίβαση της ενέργειας και για την πιο έμμεση αλληλεπίδραση των πραγμάτων (σε ευρύτερα χρονικά διαστήματα). Η κοινή ποσότητα ενέργειας είναι το ταυτόχρονο Σύμπαν που παρουσιάζεται (εξωτερικά) σαν κενός χώρος, δηλαδή σχετικά απών. Ο κενός χώρος δεν είναι κάτι εξωτερικό προς τα πράγματα. Είναι ο φορέας της ενέργειας από την οποία οι υλικοί φορείς δημιουργούνται σε μικροσκοπικές διαστάσεις και

διατηρούνται από αυτή την ενέργεια με τη συγκεκριμένη δομή τους, με ορισμένες κυματικές (και περιοδικές) διαδικασίες. Τα δομικά στοιχεία δεν βρίσκονται απλώς μέσα στον κενό χώρο, αλλά δημιουργούνται και συντηρούνται από τον πεπερασμένο χώρο, που είναι ο φορέας τους και συγχρόνως αυτά συμμετέχουν στη διατήρηση της συνολικής ενέργειας και του κενού χώρου. Η ενέργεια του κενού χώρου αντισταθμίζει τα σημεία από τα οποία η ενέργεια χάνεται, ενώ η απόσπαση της ενέργειας προκαλεί ξανά σημεία με ελαττωμένη ενέργεια, με ρυθμούς και ταχύτητες που συνδέονται με την ταχύτητα του φωτός. Η λεγόμενη ύλη σχηματίζεται από τις διακυμάνσεις που γίνονται σε μια σταθερή ποσότητα ενέργειας (κοντά στις μέσες τιμές απόκλισης), ποσότητα την οποία εμείς παρατηρούμε σαν έλλειψη ενέργειας και την έχουμε ονομάσει ανυποψίαστοι κενό χώρο. Αντιθέτως, την άμεση και αυτοτελή ποιότητα του συνόλου της πραγματικότητας, την οποία αντιλαμβανόμαστε έμμεσα ή εξωτερικά, με τη μεσολάβηση γρήγορων αλληλεπιδράσεων, την ονομάζουμε Σύμπαν. Η παρουσία της ύλης σχετίζεται με την παρουσία ολόκληρου του Σύμπαντος.¹

Το θεμελιώδες φαινόμενο για την εμφάνιση της ζωής: **Συγχρονισμός** των δομικών στοιχείων με τη δυναμική συμμετοχή του ολοκληρωμένου Σύμπαντος, που πραγματοποιείται σχετικά μέσω του κενού χώρου.

Αναρωτήθηκαν στο χώρο της σύγχρονης κοσμολογίας, πόσο ολοκληρωμένη μπορεί να είναι μία φυσική ερμηνεία του Σύμπαντος, όπως αυτή που ονειρεύονται, όταν δεν προσφέρει την ελάχιστη γνώση για να εξηγηθεί η παρουσία της ζωής μέσα στο Σύμπαν; Οι κοσμολογικές θεωρίες που έχουν διατυπωθεί με μαθηματικά και θεωρούνται οι επικρατέστερες δεν ανοίγουν κανένα δρόμο προς αυτή τη κατεύθυνση της φύσης και αυτό έπρεπε να τους προβληματίσει πε-

---

1 Για να παρακολουθήσει κάποιος και να καταλάβει καλά την εξήγηση για την ύπαρξη του Θεού, για την αρχή της ζωής, τι σημαίνει αυτή η αρχή και ποια η σχέση της ζωής με το Θεό, θα πρέπει πρώτα να καταλάβει την κοσμολογική θεωρία για το Σύμπαν και δυστυχώς αυτό δεν μπορεί να γίνει περισσότερο από αυτό εδώ το βιβλίο.

ρισσότερο σαν φυσικούς, αντί να αφήνουν το πρόβλημα άλυτο ή προς απάντηση από τη θεολογία. Η ζωή και η ψυχή ξεκινάνε από τις μικροσκοπικές διαστάσεις και όχι με το συνδυασμό χονδροειδών υλικών σωμάτων. Καθόλου τυχαίο δεν είναι! Και ακόμα πιο ύποπτο γίνεται το φαινόμενο, όταν σκεφτούμε ότι η κίνηση είναι ασταμάτητη και όλα μεταβάλλονται. Η ακατάπαυστη αλλαγή δεν γίνεται χωρίς νόμους και σε τυχαία χρονικά διαστήματα, όπως θα μπορούσαμε να φανταστούμε σαν τις κινήσεις από τις σπίθες μιας πυρκαϊάς.

Η εμφάνιση της ζωής μπορεί να γίνεται με πολλούς διαφορετικούς τρόπους και οι ψυχικές λειτουργίες να εξηγούνται όλες με διαδικασίες υλικές και βιολογικές. Όμως όλοι γνωρίζουμε ότι η παρουσία των ψυχολογικών φαινομένων και της ζωής δεν είναι μόνο προς τα έξω αλλά και προς τον βιολογικό φορέα της ζωής με έναν άμεσο και μυστήριο -να χρησιμοποιήσω τούτη τη λέξη- τρόπο. Στο χώρο της επιστήμης μπορούν να εξηγούν και να αναγνωρίζουν την παρουσία της ζωής και την ύπαρξη της εσωτερικότητας από αναρίθμητες βιολογικές διαδικασίες και από βιοχημικές μεταβολές σε επίπεδο μικροσκοπικό. Όμως **η παρουσία (ή αίσθηση) της ζωής προς τον βιολογικό φορέα της είναι πάντα ά-μεση και μία, παρά τους αναρίθμητους υλικούς και εξωτερικούς τρόπους που μπορεί να προκύψει η ζωή.** *“Το σώμα μας προσφέρεται με δύο τελείως διαφορετικούς τρόπους: από τη μία είναι μία παράσταση, όπως όλα τα άλλα αντικείμενα του υλικού κόσμου. Από την άλλη, το ξεχωρίζουμε από κάθε άλλο φαινόμενο και το αναγνωρίζουμε χωρίς λογική σαν κάτι το τελείως διαφορετικό. Αυτό που είναι το σώμα μας καθ' εαυτό το εκφράζει η λέξη “βούληση”* ” έγραφε ο Άρθουρ Σοπεγκάουερ, με την οξύνοια που τον χαρακτήριζε, στην προσπάθειά του να απαντήσει τι είναι το πράγμα “καθ' εαυτό” του Καντ, δηλαδή τι είναι στην ουσία του. **Όταν λοιπόν αναφέρουμε για την “εσωτερικότητα” του Σύμπαντος υπονοούμε αυτή την ά-μεση παρουσία προς εαυτό, που μπορεί να έχει μόνο η ζωή,** κατά την εξέλιξη της ύλης. Κατανοώ, ότι αυτό που λέω είναι ασαφές και μία ελάχιστη πληροφορία. Όμως, πρέπει να μάθουμε να ανεχόμαστε την ελάχιστη γνώση και το ασαφές, διότι το ασαφές δεν είναι κατ' ανάγκη άστοχο και λανθασμένο.

Δεν μιλάμε για την ύπαρξη ψυχής και ζωής χωρίς υλικές διαδικασίες ή αποσυνδεδεμένα από τον υλικό κόσμο. Μάλιστα συμβαίνει το αντίθετο, η δυνατότητα να οργανώνεται η ύλη και να παρουσιάζεται στον εαυτό της σαν ζωή προϋποθέτει την άμεση παρουσία του Σύμπαντος προς τον εαυτό του σαν σύνολο.

Η ζωή (σαν εσωτερικό φαινόμενο) **δεν υπάρχει μόνο γεωμετρικά προς το περιβάλλον** και προς τις άλλες μορφές ζωής και μόνο σαν εξωτερική συμπεριφορά. **Η ζωή με την εσωτερική της παρουσία δεν είναι ένα “σαφές” και καλά κατανοητό φαινόμενο και ίσως να “χαλάει” κάπως την “επιστημονική” και μαθηματική προσέγγιση της πραγματικότητας, όμως αυτή τη φορά δεν είμαι εγώ υπεύθυνος για αυτή την “ασάφεια”!** Μην κολλάμε στη λέξη “προς”. Μπορούμε να την αντικαταστήσουμε με άλλες φράσεις όπως “η παρουσία ψυχολογικών φαινομένων”, “η παρουσία της αίσθησης (αίσθηση δηλαδή τι;) ή της ψυχολογικής κατάστασης σε εξελιγμένη μορφή ύλης” και με πολλές άλλες αν το επιδιώξουμε. Για την αποφυγή τυχόν εσφαλμένης κατανόησης, θα προσθέσω εδώ το δικό μου συμπέρασμα, ότι η ζωή και η ψυχή δεν είναι ένα άυλο φαινόμενο ούτε ένα ξεχωριστό αποτέλεσμα από την δραστηριότητα της οργανωμένης ύλης. Η ψυχή είναι η οργανωμένη ύλη μαζί με όλη την υλική και βιολογική δραστηριότητα, σε μακροσκοπικό και σε μικροσκοπικό επίπεδο. “Υλική” εννοούμε μαζί και τις μορφές ενέργειας που συνοδεύουν την υλική αλληλεπίδραση (όπως λ.χ. ηλεκτρομαγνητικά πεδία).

*Αν καταλάβουμε ότι η φυσική ερμηνεία του Τελειωμένου Χρόνου δέχεται την υλιστική αντίληψη των πραγμάτων και αποκλείει την ύπαρξη άυλων οντοτήτων (όπως έχω αναφερθεί σε άλλες σελίδες) τότε θα έχουμε καταλάβει σωστά τη θέση απέναντι στο θέμα της ψυχής. Θα δεχτούμε όσα γνωρίζουμε από τις επιστήμες και όχι από τις φήμες και τις αρχαίες δοξασίες... **Η διαφορά στη νέα φυσική ερμηνεία είναι, ότι τα υλικά δομικά στοιχεία που αποτελούν τα πράγματα (έμβια και νεκρά) δεν θα μπορούσαν να έχουν σταθερή δομή, να συν-***

δυναστούν με σταθερούς τρόπους και να συγχρονιστούν, εάν αυτά δεν ήταν ταχύτατες μεταβολές στην κοινή ενέργεια του "κενού" χώρου. Και ο "κενός" χώρος οφείλεται στο απίστευτο και δυσνόητο γεγονός -αλλά εύκολο να αποδειχτεί μαθηματικά- ότι το Σύμπαν είναι πλήρες 100% και πάντοτε το ίδιο! Ξέρω τι θα σκέφτεστε και την απορία που σας προκαλείται, όμως αυτή είναι η διαφορά της νέας ιδέας για την ύλη από τις υλιστικές αντιλήψεις που είναι γνωστές. Δεχόμαστε τις υλιστικές αντιλήψεις για όσα γίνονται με την ύλη και μετά την ύλη με τις βιολογικές διεργασίες. Όμως αυτές οι αντιλήψεις, δεν έχουν προχωρήσει να απαντήσουν τι γίνεται και αρχίζει να υπάρχει η ύλη, πώς διατηρείται η δομή της και πώς επιτυγχάνεται ο συγχρονισμός στις αλληλεπιδράσεις των μικροσκοπικών σωματιδίων... Εκεί την έχουν "πατήσει" και περιέχουν τη μισή αλήθεια και αφήνουν ανεξήγητο το ζεκίνημα της ζωής από τα νεκρά σωματίδια...

Αναρωτηθήκατε γιατί η ζωή και η ψυχή ξεκινάνε από τις μικροσκοπικές διαστάσεις και όχι με το συνδυασμό χονδροειδών υλικών; Οι έμβιοι οργανισμοί μπορούν να είναι μικροσκοπικοί με ελάχιστη ποσότητα ύλης και οι πληροφορίες που ρυθμίζουν την ανάπτυξη των ζωντανών οργανισμών είναι κωδικοποιημένες σε μικροσκοπικές διαστάσεις και οι πιο πολύπλοκοι οργανισμοί χρειάστηκαν για να γίνουν τους πιο απλούς που είναι μικροσκοπικοί. Δεν συνδυάστηκαν βότσαλα, σκόνη ή βράχοι για να προκύψει ζωή, αλλά μόρια και άτομα.

Η ζωή και η ψυχή ξεκινάνε από τις μικροσκοπικές διαστάσεις και όχι με το συνδυασμό χονδροειδών υλικών σωμάτων. Καθόλου τυχαίο δεν είναι! **Να τονιστεί ο ρόλος της ταυτόχρονης αλληλεπίδρασης και της αλληλεπίδρασης με τον πιο γρήγορο τρόπο στην εξέλιξη της ύλης, στην εμφάνιση της ψυχής και της σκέψης.** Προσέξτε ακόμα, ότι για τις αισθήσεις αξιοποιούνται φυσικά φαινόμενα τα οποία είναι μικροσκοπικά και παγκόσμια (διαδεδομένα). Έτσι επιτυγχάνεται η μέγιστη ταχύτητα στη λήψη των πληροφοριών (με το

φος), υψηλές ταχύτητες για κοντινές αποστάσεις (με τον ήχο) και κυρίως με τον ίδιο τρόπο για πολλά βιολογικά σώματα και σε απόσταση μεταξύ τους και με λεπτομέρειες. Οι λεπτομέρειες μπορούν να δημιουργούνται και να μεταβιβάζονται με σταθερότητα διότι μεσολαβεί ένας φορέας και όχι χιλιάδες μικρά πράγματα. Έτσι οι διαταραχές και οι κινήσεις προκαλούν κυματικές μεταβολές, γρήγορες αποκλίσεις και δονήσεις. Αυτές δεν θα μπορούσαν να δημιουργηθούν διαφορετικά και με την προοπτική να μεταδοθούν ή να μεταβιβαστούν για να ληφθούν από όργανα, βιολογικά ή τεχνητά.

Σημειώστε, η υλική αλληλεπίδραση μπορεί να γίνεται με πιο γρήγορο τρόπο (ίσως και με λιγότερη δαπάνη ενέργειας) στη μικρότερη απόσταση και μέσω πεδίων. Η αρχή της ζωής και του συγχρονισμού στην αλληλεπίδραση πολλών σωματιδίων επιτυγχάνονται με τους πιο γρήγορους τρόπους αλληλεπίδρασης και οι τρόποι αυτοί προϋποθέτουν την ταυτόχρονη παρουσία του 100% ολοκληρωμένου Σύμπαντος, που σε εμάς φαίνεται σαν απουσία του κενού χώρου...

Επαναλαμβάνουμε, ότι **στην πραγματικότητα υπάρχουν πράγματα και φαινόμενα που δεν μπορούν να αποδοθούν με την ίδια ακρίβεια, όπως όταν έχουμε να μετρήσουμε ποσότητες, μεγέθη και ορατά όρια και δεν μπορούμε να τα ορίσουμε όλα με την ακρίβεια που μας επιτρέπει η παρατήρηση με τα μάτια μας.** Παρατηρήθηκε κάποια ασάφεια της λέξης “προς” στην περίπτωση που τη χρησιμοποιώ. Θα ήταν καλύτερα κατανοητή εάν αναφερόμουν σε υλικά πράγματα και τότε θα χρειαζόταν να προσδιορίσω ακριβέστερα ποια σχέση εννοώ μεταξύ τους. Θα χρειαζόταν να πω εάν τα υλικά πράγματα πλησιάζουν ή απομακρύνονται μεταξύ τους ή εάν έχουν κάποιο προσανατολισμό ή κάποια κλίση, εάν ασκεί κάποια δύναμη το ένα στο άλλο, εάν συνδέονται μεταξύ τους μέσω κάποιου άλλου υλικού πράγματος κ.λπ. Στη συγκεκριμένη περίπτωση με την εμφάνιση της ζωής, παρουσιάζεται ένα νέο φαινόμενο που δεν περιγράφεται με την ακρίβεια των μαθηματικών μεγεθών και ποσοτήτων και δεν συνδέεται μόνο γεωμετρικά με τα γύρω του υλικά πράγματα. Η ύπαρξη αυτού του φαινομένου και της επίδρασής του δεν μπορεί να περιγραφεί με την ακρίβεια των μεγεθών του χώ-

ρου και του χρόνου και των ορατών υλικών ορίων.

Το φαινόμενο της ζωής, εκτός από τα ορατά αποτελέσματα της παρουσίας του, εκτός από τις υλικές μεταβολές που προκαλεί και τις νέες δομές που δημιουργεί με την ύλη, προκαλεί και επηρεάζεται με έναν πιο άμεσο τρόπο. Μπορεί και προκαλεί υλικές μεταβολές σε μικροσκοπικό επίπεδο και με πολύ υψηλές ταχύτητες (σε χρόνο πολύ γρήγορο) μέσα στο εσωτερικό της υλικής-βιολογικής παρουσίας της. Αντιστρόφως, οι υλικές επιδράσεις του περιβάλλοντος προκαλούν επίσης αποτελέσματα σε μικροσκοπικό επίπεδο και ταχύτατες μεταβολές μέσα στα δομικά στοιχεία της. Οι αλλαγές αυτές δεν γίνονται πάντα ορατές με το μάτι και αντιληπτές στην εξωτερική πλευρά της υλικής παρουσίας της. **Το εκπληκτικό είναι ότι μπορούν να γίνονται “αισθητές-ψυχικές” και να παρατηρούνται με έναν άμεσο τρόπο.** Η ύπαρξη βιο-ψυχικών δράσεων και αντιδράσεων μπορεί να συνδέεται με υλικές-βιολογικές μεταβολές και επιδράσεις. Ίσως να είναι αυτές οι ίδιες οι υλικές μεταβολές με όλη τη λεπτομέρειά τους. Όμως δεν παύει να είναι “παρατηρήσιμες” σαν διαθέσεις, αισθήματα και ψυχικές καταστάσεις με ένα άμεσο τρόπο.

Την παρουσία της ψυχής-ζωής άμεσα προς τον εαυτό της, εμείς οι άνθρωποι τη γνωρίζουμε με τη σκέψη και όχι με τα μάτια. Και αν την αναγνωρίζουμε σε άλλα έμβια πλάσματα, αυτό το μπορούμε διότι έχουμε την εσωτερική εμπειρία από τον εαυτό μας και κατανοούμε πώς επηρεάζονται η συμπεριφορά και οι κινήσεις μας από την επίδραση ψυχολογικών καταστάσεων και διανοητικών πράξεων. Αν αγνοούσαμε τη σχέση που έχει η ψυχολογική παρουσία (με όλο τον πλούτο της) με τις εξωτερικές κινήσεις θα απορούσαμε για το μεγαλύτερο μέρος της συμπεριφοράς των άλλων, αφού αυτό δεν προκαλείται μόνο από λογικές προτεραιότητες και υπολογιστικές πράξεις. Όπως συμβαίνει στις περιπτώσεις που ανακαλύπτουμε άγνωστους λαούς και πολύ διαφορετικούς ανθρώπους. Φανταστείτε λ.χ. κάποιος που δεν θα είχε ποτέ σεξουαλική επιθυμία τι θα αναρωτιόταν όταν θα έβλεπε την ερωτική πράξη. Η σχέση της ζωής-ψυχής προς τον βιολογικό-υλικό φορέα της είναι σχέση αμφίδρομου και ταχύτατου αλληλο-επηρεασμού και δυνατότητας (άμεσης και ταχύτατης) ατεπίδρασης. Μη βιαστούμε να υποβαθμίσουμε το ρόλο της ταχύτητας

στην παρουσία της ψυχής και των ψυχικών φαινομένων αναφέροντας περιπτώσεις γρήγορης αλληλεπίδρασης ανάμεσα σε ανόργανα υλικά πράγματα. **Δεν είναι τυχαίο που η ζωή αρχίζει να εμφανίζεται σε μικροσκοπικές διαστάσεις, άρα σε πολύ μικρές αποστάσεις και με αλληλεπιδράσεις σε επίπεδο μοριακό και ατομικό.** Τελικά δεν είναι παιχνίδι λέξεων και αβάσιμο να αναρωτηθεί ο άνθρωπος τι είναι στη ψυχοσύνθεσή του. Στην αρχαία ινδική φιλοσοφία και μυθολογία, οι δάσκαλοι μπόρεσαν με τη διαίσθησή τους να κατανοήσουν, ότι η παρουσία των ψυχολογικών και των διανοητικών καταστάσεων δεν ταυτίζεται με συγκεκριμένα υλικά κομμάτια και με την έκταση της ύλης. Με την απλή λογική έφθασαν σε σοφές σκέψεις, όπως για την παγκόσμια ψυχή και την αυταπάτη του “εγώ”, που εμάς η πολύ γνώση για τα υλικά πράγματα δεν μας άφησε να αναρωτηθούμε ή να σκεφτούμε για την πραγματική και όχι για την περιστασιακή ουσία των πραγμάτων. Αντιθέτως, μας καλλιέργησε μία μονόπλευρη υλιστική αντίληψη για την πραγματικότητα στην εξωτερική πλευρά της και η συνήθεια μας έκανε να αμφισβητούμε εύκολα τις σκέψεις, που δεν κατανοούμε πώς εναρμονίζονται με τον αισθητό και συγκεκριμένο υλικό κόσμο μας.

Οι ψυχικές και οι νοητικές λειτουργίες και η παρουσία της ψυχής επιτυγχάνονται με κάποιες διαδικασίες υλικές και βιολογικές, ισχυρίζονται σωστά στο χώρο της επιστήμης. Φυσικά δεν έχω τη γνώση ούτε καμία θεωρία για το πώς αλλιώς θα μπορούσε να εμφανιστεί κάποια μορφή ζωής ή ψυχής χωρίς την οργανική ύλη που μελετάει η βιολογία. Έγραφα πιο πάνω ότι η δυνατότητα να οργανώνεται η ύλη και να παρουσιάζεται στον εαυτό της σαν ζωή προϋποθέτει την άμεση παρουσία του Σύμπαντος προς τον εαυτό του, την ταυτόχρονη παρουσία του σαν κοινό σύνολο προς όλα τα επιμέρους υλικά πράγματα. Επομένως, οπουδήποτε και οποτεδήποτε, η ύλη μέσα στο Σύμπαν με τις εκρήξεις, τη διάσπαρτη ύλη και με όλες τις φυσικές δυνάμεις κάπου βρίσκει τις προϋποθέσεις για να οργανωθεί και να επιτύχει να “αποκαλυφθεί” άμεσα στον εαυτό της. Όταν βρει τις προϋποθέσεις, τότε οργανώνεται με ταχύτατες μικροσκοπικές αλληλεπιδράσεις και εμφανίζεται αυτό που ανέκαθεν υπάρχει στο κοινό σύνο-

λο του ά-μεσου Σύμπαντος. Δεν είναι τόσο πολύ παράξενο, οι προϋποθέσεις αυτές να είναι “εκτός” της ύλης, όπως αυτή υπάρχει σε στερεά, υγρή και αέρια μορφή.

Στη θεωρία του Τελειωμένου Χρόνου δεν είναι η ύλη που εξελίσσεται και εμφανίζεται η ζωή, ώσπου να επιτευχθεί ένας τελικός σκοπός και μία ανώτατη κατάκτηση. Αντιθέτως, ο σκοπός του κόσμου είναι πραγματοποιημένος, ο Θεός υπάρχει ανέκαθεν σαν κάτι τελειωμένο και μόνο με εσωτερική παρουσία, ενώ σχετικά μέσα στο χρόνο εμφανίζεται σαν ατελής και περιορισμένος. Είμαστε ο Θεός σε light version και σε ιδιαίτερες συνθήκες !

Η εσωτερικότητα και η αρχή της ζωής -πολύ γενικά σαν αίσθηση της ύπαρξης και άμεση παρουσία προς τον εαυτό της- δεν είναι κάτι διαφορετικό από την νόηση. **Το πλήθος των ψυχικών φαινομένων και ιδιοτήτων ξεκινούν από την ικανότητα που αποκτάει η οργανωμένη ύλη να “αφαιρεί” όλη την πραγματικότητα και να “λαμβάνει” μόνο τις επιδράσεις εκείνες που επηρεάζουν την ύπαρξή της.** Το πρώτο αίσθημα, (λ.χ. η αίσθηση της θερμότητας ή της ψυχρότητας, η αίσθηση ενός εμποδίου κατά τη μετακίνηση ενός σκώληκα) είναι νοητικά αποτελέσματα και οι νοητικές πράξεις δεν είναι μόνο οι συνειδητές και με τη γλώσσα.

Η ανίχνευση και η αναγνώριση ομοιοτήτων και σταθερών στοιχείων στα πράγματα (και κατά συνέπεια αποκλίσεων και διαφορών) και **η αφαίρεση πλήθους εξωτερικών επιδράσεων** είναι ένα φαινόμενο που θα βρούμε κοινό για όλες τις μορφές ζωής και αναπόσπαστα συνδεδεμένο με την “εσωτερικότητα”. Η δυνατότητα αυτή προϋποθέτει να υπάρχει κάτι το σταθερό (μέσα στην οργανωμένη και συγχρονισμένη ύλη), προϋποθέτει να υπάρχει κάτι το “ξεχωριστό” από τα άλλα εξωτερικά πράγματα, με άλλα λόγια κάτι που παρουσιάζεται αποσπασμένο (και αφηρημένο θα έλεγα) από την πραγματικότητα και από το πλήθος των επιδράσεων. Η παρουσία της

ψυχής ή της εσωτερικότητας είναι λειτουργία της νόησης, που ξεκινάει με το συγχρονισμό και την οργάνωση της ύλης μέσα σε κάποιο περιβάλλον και φυσικά απευθύνεται στο περιβάλλον που “αναγνωρίζει”. Γιατί είναι λειτουργία της νόησης και όχι μίας άλλης ψυχικής ιδιότητας, θα αναρωτηθεί κανείς. Διότι η “ψυχή” υπάρχει και ενεργεί με τον ίδιο τρόπο που η ανθρώπινη νοημοσύνη δημιουργεί τη γλώσσα και μεταδίδει κάθε πληροφορία με τις έννοιες, οι οποίες σχηματίζονται με “αφαίρεση” και επιλογή των “κοινών στοιχείων” και έτσι η ανθρώπινη ψυχή αποκτάει ευρύτερη προοπτική. Το έμβιο ον, η εμφάνιση ψυχής στην οργανωμένη ύλη δημιουργούν μία νέα πραγματικότητα που δεν “υπολογίζει” ολόκληρο το Σύμπαν, και που αυτή εκλαμβάνει ως πραγματικότητα μόνο όσα το “αγγίζουν”! **Η νοημοσύνη δεν είναι ένα από τα τυχαία χαρακτηριστικά της ζωής, ούτε ένα όπως τα πολλά χαρακτηριστικά της.** Είναι αυτό που απροσδιόριστα και συνολικά καθορίστηκε με τη λέξη “ψυχή”.

Περίληπτικά η άποψη ενός επιστήμονα για το ζήτημα της αρχής της ζωής.

Η νοημοσύνη, έτσι όπως τη γνωρίζουμε σήμερα, υπήρχε σύμφυτη με τη ζωή, αφού η απλή ικανότητα ενός οργανισμού να «αντιδρά» σε εξωτερικά ερεθίσματα του περιβάλλοντός του αποτελεί τη βάση της νοημοσύνης. Δηλαδή, ακόμα και φυτά, που δεν διαθέτουν νευρικά κύτταρα, μπορούμε να πούμε ότι έχουν μια κάποια νοημοσύνη, τουλάχιστον μη-μηδενική, καθώς αντιδρούν σε εξωτερικά ερεθίσματα, όπως το φως, το άγγιγμα άλλων φυτών (π.χ. τα αναρριχόμενα), κλπ. Όμως δεν πρέπει να χάσουμε το μέτρο και να πούμε ότι τα φυτά έχουν «εξυπνάδα». ....

Τώρα, η βασική ιδέα είναι ότι η νοημοσύνη προέκυψε σαν χαρακτηριστικό της βιολογικής εξέλιξης, γιατί όποιος οργανισμός μπορούσε να αντιδρά με πιο πολύπλοκους τρόπους, είχε κατά κανόνα και περισσότερες πιθανότητες επιβίωσης. Δεν μας έπεσε η νοημοσύνη απ’ τον ουρανό· εδώ στη Γη δημιουργήθηκε. Και πρωτο-δημιουργήθηκε σαν βιολογική ιδιότητα — άλλο που δεν μας φαίνεται σαν τέτοια τώρα λόγω της πολυπλοκότητας που πήρε στο είδος-μας (συ-

μφωνώ μ' αυτό, οτι δηλαδή έχει ξεφύγει απ' τα όρια της βιολογίας).

Για να εμφανιστεί όμως νοημοσύνη, χρειαζόμαστε μια οντότητα που να αντιδρά σε εξωτερικά ερεθίσματα. Αυτό είναι κατ' αρχήν που δεν πληροί ένα αυτοτελές σύμπαν, αφού δεν υπάρχει κάτι εξωτερικό στο οποίο να αντιδρά (αλλιώς τί σόι αυτοτελές είναι;). Δεν υπάρχει «νοημοσύνη σε απομόνωση». (...) Πώς επιτυγχάνεται η νοημοσύνη χωρίς εξωτερικά ερεθίσματα; Αυτό είναι που πρέπει να εξηγήσει κανείς πρώτα, και τότε θα σκεφτώ κ' εγώ πώς μπορεί ένα φωτόνιο να είναι ακίνητο, κ' ένας κύκλος να έχει γωνίες. Πρώτα εσύ όμως, αφού εσύ άρχισες.

Έπειτα, άλλο πρόβλημα είναι οτι η νοημοσύνη εξελίχθηκε στον πλανήτη-μας, αλλιώς δεν θα υπήρχε. Στο σύμπαν, στην ολόκλητά του, πώς να εξελιχθεί η νοημοσύνη; Με τί αντιπάλευε το σύμπαν ώστε να εξελιχθεί η νοημοσύνη-του, αφού το θεωρείς αυτόνομο; Αν φανταστείς μια συμπαντική νοημοσύνη ουρανοκατέβατη (και όχι προϊόν εξέλιξης), θα πρέπει να εξηγήσεις πώς εγκαταστάθηκε. Αν πεις «υπήρχε από ανέκαθεν», χαίρω πολύ, κ' εγώ μπορώ να πω οτι το σύμπαν έχει ουροδόχο κύστη, χωρίς να εξηγώ ούτε πώς δημιουργήθηκε — «υπήρχε από ανέκαθεν» — ούτε τί σκοπό εξυπηρετεί, ούτε ποια μέρη του σύμπαντος την αποτελούν — «όλο το σύμπαν είναι μια ουροδόχος κύστις!». Ελπίζω να μην σε παραπλανά η γελοιότητα του παραδείγματός μου. Επίτηδες το έκανα γελοίο για να οδηγήσω τη σκέψη-μας στα άκρα.

Τέλος, η αναπτυσσόμενη νοημοσύνη (π.χ., η ανθρώπινη) πετυχαίνει την αναπαράσταση του εξωτερικού κόσμου, εσωτερικά... μέσω όχι πλήρως κατανοητών μέχρι στιγμής διεργασιών καταλήγουμε να αναπαριστούμε (αφηρημένα) τον εξωτερικό κόσμο, στις δομές του εγκέφαλου και του νου-μας. Στο σύμπαν τί είδους αναπαράσταση γίνεται; Ποιο πράγμα αναπαρίσταται, και πού, μέσω ποιων δομών; Αυτά είναι λίγα από τα ερωτήματα που γεννάει στο νου-μου η ιδέα οτι το σύμπαν είναι μια οντότητα που κατέχει νοημοσύνη.

Ιαν. 2008

Και πάλι στο ζήτημα για τη σχέση της νοημοσύνης με τη ψυχή

και τη βιολογία. Δεν θέλω να υποτιμήσω τις γνώσεις των ειδικών σχετικά με αυτό το ζήτημα και δεν αμφισβητώ τα μεγάλα επιτεύγματά τους. Δεν έχω κανένα λόγο να αμφιβάλω για αυτές τις πασίγνωστες και επαναστατικές ανακαλύψεις στο χώρο της βιολογίας. Εκφράζω τις απόψεις μου κυρίως για φαινόμενα και σχέσεις που δεν περιγράφονται πλήρως στην επιστήμη ή θεωρούνται δεδομένα χωρίς ικανοποιητικές εξηγήσεις, και αναφέρω άλλες πιθανές εκδοχές και πιθανές ανακρίβειες που εμποδίζουν την κατανόηση του φαινομένου της ζωής.

Η βιολογία είναι επιστήμη με την αυστηρή έννοια που όλοι γνωρίζουμε και δεν μπορεί να έχει τεκμηριωμένη άποψη για την ύπαρξη νοημοσύνης ή ψυχής στους γαλαξίες ή στο σύμπαν ολόκληρο. Η εμπειρία και το αντικείμενό της είναι σε μορφές ζωής επάνω στον πλανήτη μας και σε τυχόν πετρώματα εξωγήινης προέλευσης και σε σχετικά μικρού όγκου βιολογικούς οργανισμούς. Γίνονται έρευνες και υπάρχουν ιδιαίτεροι κλάδοι για τη νοημοσύνη, τη γλώσσα και την τεχνητή νοημοσύνη.

Σύμφωνα με τη βιολογία (ή και με άλλους τομείς έρευνας της νοημοσύνης), φαίνεται πως λείπουν οι προϋποθέσεις για την ύπαρξη νοημοσύνης στην ολόκληρη του Σύμπαντος. Αυτή δεν είναι μία επιστημονική διαπίστωση. Η επιστήμη γνωρίζει ποιες είναι οι προϋποθέσεις στη βάση της εμπειρίας εδώ στη Γη και από τη μελέτη διαφόρων οργανισμών, γήινης ή και εξωγήινης προέλευσης. Η εμπειρική γνώση αυτή δεν μπορεί να αποκλείσει τη δυνατότητα ή την ύπαρξη άλλων διαφορετικών προϋποθέσεων, σε άλλους χρόνους και χώρους του Σύμπαντος. Δεν της επιτρέπει να εκφέρει άποψη για το Σύμπαν σαν ολόκληρο, αφού δεν έχει μελετήσει τη δομή και τη συμπεριφορά του Σύμπαντος σε μακροσκοπικές διαστάσεις και σε διαστάσεις εκατομμυρίων ετών φωτός. Να σταθούν σε αυτό που γνωρίζουν και να μην αναφέρονται σε περιπτώσεις που αγνοούν ή δεν εφαρμόζονται οι γνωστές προϋποθέσεις. Δεν μπορούν να γενικεύσουν και να κάνουν νόμο για όλο το Σύμπαν, τις ίδιες προϋποθέσεις και όρους για την εμφάνιση της ζωής-ψυχής. Αυτό τον αυστηρό φραγμό και περιορισμό στη γενίκευση, η ίδια η επιστήμη έβαλε στον εαυτό της σαν νόμο, “ενοχοποιώντας” τους φιλοσόφους για την προσπάθεια

γενίκευσης. Ας είναι λοιπόν πιο συγκρατημένοι στη γενίκευση, μέσα στα αυστηρά πλαίσια που καθορίζονται από τις παρατηρήσεις στην εμπειρία και να μην αναφέρονται σε διαφορετικές συνθήκες και σε πράγματα που δεν παρατηρήθηκαν.

Για να εμφανιστεί η νοημοσύνη χρειάζεται μια οντότητα που να αντιδρά σε εξωτερικά ερεθίσματα;

Είναι χαρακτηριστικό γνώρισμα των εξειδικευμένων επιστημών, να ξεκινούν από κάπου, θεωρώντας δεδομένη την ύπαρξη των πραγμάτων που μελετούν (το αντικείμενό τους), αφήνοντας ανεξήγητη την ύπαρξη κάποιων ιδιοτήτων και παραβλέποντας τις όποιες απορίες για την ύπαρξη αυτών των ιδιοτήτων τους. Έτσι και στο χώρο της βιολογίας: ξεκίνησαν με δεδομένο ότι κάποια όντα είναι έμβια, παρατήρησαν τα κοινά γνωρίσματα που έχουν όλες οι μορφές ζωής πέρα από τις μεγάλες διαφορές τους και στην πορεία έφθασαν να περιγράφουν τις προϋποθέσεις για να εμφανίζονται έμβιοι οργανισμοί. Δεν μπορούν όμως να μη βρουν ξανά μπροστά τους το ερώτημα που απέφυγαν στην αρχή και στο οποίο εάν είχαν “κολλήσει”, φυσικά δεν θα είχε προοδεύσει η επιστήμη.

Όστε γίνεται η ανόργανη ύλη να συγκροτεί τέτοιες μορφές ύπαρξης που αντιδρούν στα εξωτερικά ερεθίσματα όχι σαν νεκρά πράγματα, αλλά σαν “αυτενεργά”. Δηλαδή με πολύπλοκους τρόπους, οι οποίοι προκαθορίζονται και καθορίζονται από την εσωτερική συγκρότηση και τη δομή των εμβίων οργανισμών. **Η οργάνωση της ύλης και οι βιολογικοί οργανισμοί αποκτούν την ικανότητα να αντιδρούν με τον τρόπο που “βολεύει” και διατηρεί το βιολογικό οργανισμό και όχι όπως επιβάλουν μόνο οι εξωτερικές επιδράσεις.** Τα αποτελέσματα των εξωτερικών επιδράσεων “φιλτράρονται”, εμποδίζονται ή ενισχύονται, “επιτρέπονται” ή “αποτρέπονται” από μία εσωτερική συμπεριφορά που γίνεται στα βιολογικά μέρη αλλά και στη ψυχική παρουσία. Όπως έχει ειπωθεί, η αντίδραση αυτή μπορεί να ξεκινάει από μία “ελάχιστη” παρουσία ψυχής και νοημοσύνης, σε σημείο που είναι δυσδιάκριτα τα όρια ζωής και νεκρής ύλης. Γιατί όμως, οι προϋποθέσεις οδηγούν στην εμφάνιση των βιολογικών φαινομένων και της ζωής και όχι στη δημιουργία νεκρών πραγμάτων με πιο περίπλοκους τρόπους; Η οντότητα που αντιδράει

σε εξωτερικά ερεθίσματα με τη στοιχειώδη νοημοσύνη της υπάρχει πριν από τα ερεθίσματα ή δημιουργείται με εκείνα; **Αν η νοημοσύνη επιτυγχάνεται με εξωτερικά ερεθίσματα, τότε πώς γίνεται να υπάρχει η στοιχειώδης νοημοσύνη πριν από τα εξωτερικά ερεθίσματα, αφού τα τελευταία προϋποθέτουν κάτι με νοημοσύνη, έστω και περιορισμένης στην έννοια της αισθητικότητας;**

Ωστε πρέπει να υπάρχει από πριν μία οντότητα με στοιχειώδη ψυχή και νοημοσύνη για να μπορέσει να εξελιχθεί και να αποκτήσει μεγαλύτερη νοημοσύνη. Για να υπάρχουν ερεθίσματα και επιδράσεις επάνω σε ένα πράγμα, πρέπει συγχρόνως να υπάρχει και αυτό το (σταθερό) πράγμα. Όταν υπάρχει αυτό το πράγμα σαν σταθερό, τότε βρίσκεται σε περιβάλλον και συνυπάρχει με άλλα. **Στην περίπτωση της ψυχής ή της νοημοσύνης, όχι μόνο υπάρχει ένα πράγμα που διατηρείται με κάποιους σταθερούς τρόπους μέσα σε ένα περιβάλλον, αλλά αυτό το πράγμα επηρεάζεται και αντιδράει σαν ολότητα, με τη συμβολή της δικής του εσωτερικής δομής και δράσης.** Αυτή η δυνατότητα της δικής του συμβολής και συμμετοχής στη συμπεριφορά του και στην αντίδραση από τους εξωτερικούς ερεθισμούς πώς προέκυψε; Εάν προέκυψε από τις άψυχες υλικές αλληλεπιδράσεις και με τους κατάλληλους συνδυασμούς των υλικών στοιχείων, τότε πρέπει να συμπεράνουμε ότι η εμφάνιση των ιδιοτήτων της ζωής έγινε δυνατή χωρίς κανένα ερεθισμό και χωρίς εξέλιξη. Ακόμα και η εξέλιξη άψυχων πραγμάτων, προϋποθέτει να υπάρχουν πράγματα με σταθερή δομή και με κάποια σταθερότητα στη σύνθεσή τους.

Θα απαντούσε κάποιος, ότι από την ώρα που εμφανίστηκε η απλούστερη μορφή ζωής, έγιναν δυνατοί οι ερεθισμοί και μπόρεσε να γίνει δυνατή η εξέλιξή της. **Το πέρασμα από την ανόργανη ύλη στην απλούστερη μορφή ζωής μοιάζει αγεφύρωτο και “μαγικό” εάν περιοριστούμε στην ύπαρξη της ύλης, όπως τη θεωρούσαμε με τις συνηθισμένες καταστάσεις της.** Για αυτό το “πέρασμα” από την ανόργανη ύλη στις απλούστερες μορφές ζωής (που δεν έφτασε μέχρι εκεί το μυαλό πολλών βιολόγων ερευνητών ή το σκέφτηκαν πολύ διστακτικά και καθυστερημένα) **υπάρχει ένα άλλο “πέρασμα” που πρέπει να προηγηθεί και αυτό αποτελεί πρόβλημα στο μυαλό**

του φυσικού: Πώς από το πλήθος των υλικών αλληλεπιδράσεων και των μικρο-ποσοτήτων της ύλης μπορούν να δημιουργούνται σταθερά πράγματα, να διατηρούνται σταθεροί τρόποι σύνδεσης των υλικών στοιχείων και κατ' επέκταση πιο σύνθετα πράγματα με σταθερή δομή;

Ε, λοιπόν, μάλλον για πρώτη φορά, κάποιος συσχετίζει αυτά τα δύο ζητήματα για να δείξει ότι η παρουσία της ζωής, της ψυχής και της νοημοσύνης έχουν άμεση σχέση με τη **σταθερότητα και με τη δυνατότητα ταυτόχρονης ή πολύ γρήγορης υλικής αλληλεπίδρασης. Και αυτά τα τελευταία σχετίζονται άμεσα με την προϋπάρχουσα σταθερότητα και αμεσότητα του αδημιούργητου Σύμπαντος και με την ενέργεια του "κενού" χώρου.** Ακόμα και η εξέλιξη άψυχων πραγμάτων, προϋποθέτει να υπάρχουν πράγματα με σταθερή δομή και με κάποια σταθερότητα στη σύνθεσή τους. Αυτή είναι μία μεγάλη διαφορά της φιλοσοφικής θεωρίας για ένα πλήρες Σύμπαν από τις άλλες κοσμολογικές θεωρίες και η αρχή μίας μεγάλης θεωρητικής επανάστασης, που ξεπερνάει τα στενά όρια των ειδικών επιστημών. Φυσική για τη δομή της ύλης, η κοσμολογία και η βιολογία συναντιούνται σε δύο-τρεις γνωστές λέξεις και αυτή τη συνάντηση μπορούμε να την αποκαλύψουμε με τους πιο απλούς συλλογισμούς. Συναντιούνται σε συνηθισμένες λέξεις (αλληλεπίδραση σε κοινό χρόνο, με το πιο γρήγορο τρόπο, δηλαδή ταυτόχρονη και παραταύτα με μικρή απόκλιση), οι οποίες αναφέρονται σε κοινά και διαδεδομένα φαινόμενα.

Έπειτα υπάρχει και μία άλλη λεπτομέρεια που κρύβεται στην ειδικότερη λεξούλα του "ερεθισμού". Διότι ο ερεθισμός είναι ένα είδος επηρεασμού "προσαρμοσμένου" στον χώρο που μελετάμε και αφαιρεί την ύπαρξη όλων των άλλων επηρεασμών που δεν σχετίζονται με το ζήτημα. Επάνω στο βιολογικό οργανισμό επιδρούν πολλά πράγματα και με πολλούς τρόπους, σταθερά ή μεταβαλλόμενα και μπορεί να προκαλούν επηρεασμούς μηχανικούς, χημικούς, φυσικούς. Ο βιολογικός οργανισμός μπορεί να επηρεάζεται χωρίς να προκαλείται καμία βιολογική αντίδραση ή κάποια αλλαγή της συμπεριφοράς ή μπορεί να προκαλείται σε επόμενη χρονική στιγμή και όχι αμέσως. Από το πλήθος των επηρεασμών και των επιδράσεων επάνω

στον οργανισμό, ξεχωρίζονται μερικοί που προκαλούν άμεσο ερεθισμό και όχι όλοι. Έτσι ο βιολογικός οργανισμός μπορεί να αντιδράσει ή όχι και αυτό εξαρτάται από τη βιολογική του δομή και τις εσωτερικές του αντιδράσεις, που “εκτελούν” επιλεκτικές αντιδράσεις και “αφαίρεση” από το πλήθος των εξωτερικών επιδράσεων. Με την εξέλιξη του απλού οργανισμού, ο ερεθισμός αποκτάει ξεκάθαρα και άλλα χαρακτηριστικά όπως είναι το αίσθημα και η ψυχική κατάσταση και ο βιολογικός οργανισμός γίνεται αυτοερεθιζόμενος, για να μην πούμε ότι είναι διαρκώς ερεθισμένος.

Η νοημοσύνη φαίνεται να εξελίσσεται με τα ερεθίσματα του περιβάλλοντος, όταν η ζωή ξεκινάει από το σχετικό μηδέν της ανόργανης ύλης. Όταν όμως εξελιχθεί μπορεί να λειτουργεί και η ψυχή να αυτοερεθίζεται (να βιώνει καταστάσεις), χωρίς να υπάρχουν τα ερεθίσματα από το περιβάλλον. Με μία δόση υπερβολής, θα λέγαμε ότι το περιβάλλον έχει “αφομοιωθεί” και μεταφερθεί σαν φανταστικό μέσα στον εγκέφαλο. Εάν διακόπταμε τη σύνδεση του οργανισμού με το περιβάλλον (συνθήκες απομόνωσης των αισθήσεων), χωρίς να προκαλέσουμε καταστροφή στο βιολογικό οργανισμό, αυτός νομίζω θα εξακολουθούσε να έχει ερεθίσματα, αντιδράσεις και σκέψεις, ανεξαρτήτως της όποιας λογικής ή της ομαλότητας. Όμως, η ύπαρξη της νοημοσύνης και της ψυχής των έμβιων οργανισμών είναι πράγματι εξαρτημένη και διασυνδεδεμένη με το περιβάλλον (με ιδιαίτερους τρόπους προς το υλικό-εξωτερικό περιβάλλον) και διαμορφωμένη με τα εξωτερικά ερεθίσματα, σε συγκεκριμένο χώρο, χρόνο και συνθήκες. “Συνυφασμένη” η ψυχή και η νοημοσύνη με το περιβάλλον αποκτάει ποιότητα και προτρέπει στη διατήρηση της ύπαρξης και της σταθερότητας της, η οποία είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την ύπαρξη του βιολογικού οργανισμού και κατ' επέκταση με το περιβάλλον. Η αντίδραση στους εξωτερικούς ερεθισμούς χρειάζεται από την ανάγκη της επιβίωσης και της προσαρμογής μέσα στο περιβάλλον και όχι για τη διατήρηση ή την εξέλιξη της νοημοσύνης και της ψυχής καθ' εαυτών. Μάλιστα, η μακροχρόνια εξελιγμένη νοημοσύνη και η ύπαρξή της μπορούν να “αντιγράφονται” σε ελάχιστο χρονικό διάστημα και δεν χρειάζονται ξανά τους παρελθόντες ερεθισμούς.

Η δυνατότητα να αυτο-αντιγράφονται ορισμένα πολύπλοκα μόρια

(βασισμένα στο στοιχείο του άνθρακα) ξεχωρίζει την ύπαρξη ζωής από την ανόργανη ύλη, σύμφωνα με τη βιολογία. Η δυνατότητα αυτή εξηγεί πώς γίνεται η εμφάνιση της ζωής αλλά δεν επιλύει το γρίφο. Θα μπορούσε η αντιγραφή και η φυσικοχημική σύνθεση να γίνεται χωρίς την εμφάνιση ψυχικών καταστάσεων και φαινομένων, άντε ...να σταματάει στην ύπαρξη των φυτών. **Η αντιγραφή και η πολυπλοκότητα των οργανικών μορίων δείχνει τη σχέση της ζωής με το μικρόκοσμο και ο μικρόκοσμος έχει “άμεση επαφή” με όλο το Σύμπαν και το “κενό” χώρο.** Πρέπει να προβληματίσει η παρατήρηση ότι η πολυπλοκότητα των μορίων και η αυτο-αντιγραφή τους να ξεκινάνε από τις μικρότερες διαστάσεις του υλικού κόσμου. Αυτό στη δική μας ορθολογική θεώρηση των πραγμάτων μεταξύ άλλων σημαίνει, ότι **χρειάζονται οι μικρότερες δυνατές αποστάσεις για να γίνονται οι γρηγορότερες αλληλεπιδράσεις.**

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΑΝ

Θα αναρωτιέται κάποιος λογικά με ποια εξέλιξη απέκτησε το σύμπαν -το σύμπαν όπως το υποθέτουμε- τη νοημοσύνη του. Τι αναπαριστάται στη νόηση του Σύμπαντος και μέσω ποιων διεργασιών, αφού το Σύμπαν σαν αυτοτελές δεν βρίσκεται σε κανένα περιβάλλον.

Δε νομίζω να είναι παράλογο να ισχυριστεί κανείς, ότι κάτι που ξεκίνησε να υπάρχει και να εξελίσσεται (όπως η νοημοσύνη) υπήρχε και πριν ξεκινήσει! Αν κάτι ξεκίνησε και άρχισε να εξελίσσεται, αυτό δεν σημαίνει ότι δεν είχε ξεκινήσει ποτέ άλλη φορά στο παρελθόν ή ότι η ίδια εξέλιξη δεν έχει γίνει πιο προχωρημένα κάπου αλλού μέσα στο σύμπαν. Εκεί που ήμουν είσαι και εκεί που είμαι θα έρθεις λέει μία παιχνιδιάρικη ρήση. Έπειτα, συνηθίζουν να παίρνουν σαν αφετηρία ότι η νοημοσύνη δημιουργείται από το εξωτερικό περιβάλλον και υποβαθμίζουν το γεγονός ότι η ίδια η νοημοσύνη και η οργανωμένη βιολογικά ύλη συμμετέχει (αυτο-ερεθιζόμενη) στην εξέλιξη και στη δημιουργία του εαυτού της.

Στα λογικά ερωτήματα που θα θέσει κανείς για τη νοημοσύνη του Σύμπαντος θα τονίσω μία θεωρητική παρατήρηση, η οποία ίσως οδηγεί στη λογική και επιστημονική απάντηση αυτών των ερωτημάτων. Το Σύμπαν είναι αμετάβλητο και αυτοτελές στο σύνολο ενός μέγιστου χρόνου, όμως δεν είναι σε σχέση με τα περιορισμένα πράγματα που βρίσκονται σαν μέρη μέσα στο χρόνο. Δηλαδή, κατά κάποιο τρόπο, όπως το έχουν πει με παραπλήσιες διατυπώσεις στο χώρο της Φιλοσοφίας (π.χ. Σέλλινγκ), το Σύμπαν περιέχει τις στιγμές της εξέλιξής του και διατηρείται από τον εαυτό του. Το Σύμπαν είναι τελειωμένο με όλους τους δυνατούς τρόπους. Αλλά μέσα στο σχετικό χρόνο των σχετικά εξωτερικών πραγμάτων (τα οποία είναι το ίδιο το σύμπαν σαν περιορισμένο), το κοινό σύνολο των πραγμάτων γίνε-

ται και διατηρείται έτσι όπως είναι (στα όρια ενός μέγιστου χρόνου). Η συνολική ευστάθεια είναι εξασφαλισμένη εκ των προτέρων. Υπάρχει, λοιπόν, εξέλιξη μέσα στο Σύμπαν και η μεταβολή στα πράγματα δεν είναι οφθαλμαπάτη. Όμως η εξέλιξη συμβαίνει για τα περιορισμένα πράγματα που υπάρχουν σε μέρος του χρόνου και σαν εξωτερικά προς τα άλλα, με τα οποία κάπως συνδέονται. Για το Σύμπαν -το οποίο είναι ά-μεσα ολοκληρωμένο στο σύνολο του χρόνου-, οι υλικές εξελίξεις μοιάζουν με αναμνήσεις!

Έχω γράψει ότι όταν πάρουμε την έννοια του Σύμπαντος κόσμου και την περιεργαστούμε επιπόλαια συναντάμε λογικές σκέψεις και χαρακτηριστικά που δεν θα μπορούσαν να αποδοθούν σε κανένα από τα επί μέρους υλικά πράγματα. Δεν πρέπει να μεταχειριζόμαστε την έννοια του Σύμπαντος "ισότιμα" με τα άλλα πράγματα, έγραψα με μία δόση υπερβολής. Συμπληρώνω εδώ και λέω, μην περιμένουμε ότι η εξήγηση για την ύπαρξη του Σύμπαντος σαν ολότητα θα δώσει τις απαντήσεις που δίνουμε για τα περιορισμένα υλικά πράγματα της εμπειρίας μας.

Θυμήθηκα και βρήκα ένα συλλογισμό τον οποίο είχα καταγράψει σε ένα τετράδιο, όταν νεαρός κοντά στα 19, μόλις είχα "ανακαλύψει" τη φιλοσοφία και είχα ελάχιστες επιρροές από συγγραφικά έργα και ελάχιστη γνώση της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας. Νομίζω εδώ ταιριάζει να τον αναφέρω, όπως τον βρήκα σημειωμένο:

«Πέραν του Θεού, τίποτα άλλο δεν υπάρχει. Δεν υπάρχει κανένα περιβάλλον. Όμως αυτός υπάρχει! Τι του χρειάζονται λοιπόν οι αισθήσεις; Τα μάτια, τ' αυτιά, η γεύση, η ακοή; Η όσφρηση; Αφού δεν υπάρχει μέσα σε κανένα περιβάλλον, δεν έχει και αισθήσεις, διότι οι αισθήσεις υπάρχουν για να στέλνουν πληροφορίες από το εξωτερικό περιβάλλον, χρήσιμες, για την αυτοσυντήρηση και την επικοινωνία ενός όντος με άλλα όντα, αλλά και γενικότερα με το περιβάλλον.

Μέσω των αισθήσεων, ένα ον ειδοποιείται, όταν κινδυνεύει από έναν κίνδυνο που είναι ορατός ή από έναν κίνδυνο που ήδη

ενεργεί πάνω στο ον.

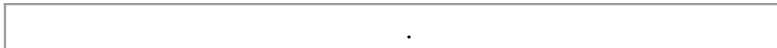
Ο Θεός όμως δεν διατρέχει απολύτως κανένα κίνδυνο, που να προέρχεται έξω από αυτόν, διότι έξω από αυτόν, δεν υπάρχει απολύτως τίποτα. Κανένα περιβάλλον, καμμία διάσταση, κανέναν χώρο, καμμία κίνηση. Απόλυτη ανυπαρξία. Έξω από αυτόν... Ούτε «έξω» υπάρχει. Μονάχα, μέσα του υπάρχουν.

Ο Θεός ενημερώνεται για όσα συμβαίνουν μέσα του, μέσω των υλικών μεταβολών που συμβαίνουν. Αν ο Θεός είχε μάτια, αυτιά, μύτη... τα όργανα αυτά, θα ήταν μέσα, στο σώμα του. Όμως η αρχή λειτουργίας αυτών των οργάνων, είναι τέτοια ώστε να λαμβάνουν «σήματα» από το εξωτερικό περιβάλλον, για να υπάρχει σύνδεση όπως είπα και πριν, μεταξύ του όντος και του περιβάλλοντος ».

Μπορούμε να αντικαταστήσουμε τη λέξη “Θεός” με τη Συμπαντική Διάνοια. Για το Σύμπαν σαν αυτοτελές και σταθεροποιημένο σύνολο, όλες οι εξελίξεις και οι μεταβολές έχουν γίνει και πιθανόν να αποτελούν “αποθηκευμένες” εμπειρίες. Έχετε σκεφτεί, ότι οι αισθήσεις της Συμπαντικής Διάνοιας μπορεί να είναι οι βιολογικοί οργανισμοί και εμείς οι ίδιοι; Δεν μου ακούγεται παράλογο και δεν θα με εξέπληττε, εάν μου έλεγαν, ότι οι γαλαξίες είναι “αποθήκες” μνήμης και πληροφοριών προς υλοποίηση. Βέβαια, τέτοιο συμπέρασμα δεν προκύπτει από τη κοσμολογική Θεωρία του Ταυτόχρονου Σύμπαντος. **Οι μεγάλες διαστάσεις του γαλαξία δεν είναι σοβαρός λόγος να απορρίψουμε ότι αυτός είναι ή επιτελεί κάτι περισσότερο από τη συγκέντρωση των υλικών μαζών.** Δεν μπορούμε ακόμα να αποκλείσουμε αυτή την περίπτωση. Έχετε σκεφτεί αυτή την περίπτωση και η αστροφυσική κατέχει τη γνώση των λεπτομερειών της δομής του γαλαξία για να μπορέσει να καταστήσει απίθανη μία τέτοια περίπτωση; Και τελικά, τι είναι πιο απίθανο: Μια φύση που δημιούργησε σε μια ξεχωριστή στιγμή του χρόνου το πρώτο υλικό πράγμα με αίσθηση του εαυτού του; Ή ένα Σύμπαν που ήταν χωρίς αρχή στο χρόνο και με την παρουσία του σαν κοινή σύνολο επιβάλει σχέσεις και νόμους, που ρυθμίζουν τα πράγματα και διατηρούν τη συνολική σταθερότητα; Δεν είναι τόσο φανταστική και ακατανόητη

η τελευταία άποψη, για να επιλέξουμε εύκολα την πρώτη σαν πιο πιθανή. Ή μήπως, η πρώτη άποψη είναι τόσο κατανοητή και χωρίς αναπάντητες απορίες, που μπορούμε εύκολα να απορρίψουμε τη δεύτερη σαν πιο απίθανη;

Με τα παραπάνω ερωτήματα και με τις "φαντασιώσεις" θέλω να δείξω, ότι υπάρχουν λογικές απαντήσεις εκεί που φαίνεται σαν αδιέξοδο, όταν θέτουμε τα αρχικά ερωτήματα. Ίσως είναι απόψεις και υποθέσεις που χρειάζονται τη φαντασία και εντυπωσιακές για σενάριο επιστημονικής φαντασίας. **Πάντως δεν είναι βέβαιο και αναπόφευκτο το αδιέξοδο που κάποιοι ειδικευμένοι θα προσπαθούσαν να βάλουν στη σκέψη μας, με τα ερωτήματα που θα τους γεννούσε η άποψη για ένα Σύμπαν έξω από περιβάλλον αλλά με διανοητική ιδιότητα!** Τώρα, αν κάποιος με τις λέξεις ζωή, ψυχή και νόηση σκέφτεται την ερωτική πράξη και τις απατεωνιές που κάνουν οι άνθρωποι για να επιβιώσουν, τότε βέβαια είναι απίθανο και τρελό να πούμε ότι το Πλήρες Σύμπαν έχει νόηση και ψυχή.

Πρέπει να παρατηρήσουμε ότι η δυνατότητα της αυτο-αντιγραφής των οργανικών μορίων και της επανάληψης είναι ένα φαινόμενο που θα μπορούσε να ειπωθεί και για το Σύμπαν. **Αν το Σύμπαν παραμένει πάντοτε το ίδιο, ενώ σχετικά γίνεται με τους τρόπους που επιτυγχάνεται η ισορροπία και η συνολική σταθερότητα,** τότε η επανάληψη πολλών φαινομένων και η κυκλικότητα εξυπηρετούν τη διατήρηση του ά-μεσου Σύμπαντος και είναι πολύ πιθανό να "αντιγράφονται" ολόκληροι γαλαξίες και να δημιουργούνται άλλοι παρόμοιοι για τον ίδιο λόγο. Ας αφήσουμε λοιπόν την αστρονομία να αναπτυχθεί και μη βιαζόμαστε να βγάλουμε απορριπτικά συμπεράσματα για φαινόμενα που δεν έρχονται σε αντίθεση με τους φυσικούς νόμους και με την απλή λογική.

Εξάλλου, είναι μία μονόπλευρη και αποσπασματική παρατήρηση

(και ανήθικη θα μπορούσε να ειπωθεί), ότι η νοημοσύνη χρειάζεται μόνο για να αναπαριστά τα εξωτερικά πράγματα και για να λειτουργεί με τα εξωτερικά ερεθίσματα. Η ανόργανη ύλη “δεν είχε καμία ανάγκη” και δεν χρειαζόταν να αποκτήσει νοημοσύνη για να διατηρηθεί, να προσαρμοστεί και να συνδυαστεί πιο πολύπλοκα. Η άποψη αυτή περιέχει και μία μονόπλευρη εκτίμηση του ρόλου της νόησης και της ψυχής μέσα στον κόσμο. Στο χώρο της επιστήμης παραβλέπουν - όπως και οι περισσότεροι άνθρωποι που είναι παρασυρμένοι από τις επιδιώξεις τους- **ότι η νόηση και η ψυχή από μόνα τους είναι άμεσα δοσμένα στον εαυτό τους** -όπως το Σύμπαν- ανεξαρτήτως της εξωτερικής δράσης και της επαφής με τα εξωτερικά πράγματα. Οι έμβιες υπάρξεις (ή βιολογικά σώματα) απολαμβάνουν ευχαρίστα τη σταθερότητά τους, την επιδιώκουν και συμπεριφέρονται σαν το επίκεντρο του περιβάλλοντος, το οποίο χρειάζονται όχι για την εξέλιξή τους, αλλά για τη διατήρησή τους και για την απόλαυσή τους. Για τους χωρο-χρονικά περιορισμένους οργανισμούς το περιβάλλον είναι αυτό που ερεθίζει τις αισθήσεις τους και προκαλεί άμεσες αντιδράσεις στη συμπεριφορά τους. **Το υπόλοιπο σύμπαν είναι ανύπαρκτο σε σχέση με το βιολογικό οργανισμό τους και έχει “αντικατασταθεί” από τη δική τους παρουσία και με τη δική τους φαντασία.** Σε σημείο όπου ο άνθρωπος επιδιώκει να προσαρμόσει το περιβάλλον -υλικό και βιολογικό- στις απαιτήσεις και στις επιδιώξεις του, “ερεθισμένος” μονίμως από τις διανοητικές πράξεις του. Πρόκειται για πραγματική αφαίρεση ενός μεγάλου μέρους της πραγματικότητας, με την οποία η συνολική πραγματικότητα επιτυγχάνει να υπάρξει σαν εξωτερική προς τον εαυτό της.

"Τόλμησα" και μεταχειρίστηκα την έκφραση “διανοητική αυτενέργεια” για να προσδιορίσω ακριβέστερα τι εννοώ με την “εσωτερικότητα” του Σύμπαντος. Όπως είπα, παρατηρώ σχέσεις ανάμεσα σε ιδέες όπως της ά-μεσης ύπαρξης του Σύμπαντος, της αυτοτέλειας, της ά-μεσης παρουσίας που αποκτάει η οργανωμένη ύλη προς τον εαυτό της και μία σχέση ταυτότητας μεταξύ της εσωτερικότητας (ή ψυχής) και της νόησης. Από την άλλη πλευρά, το ά-μεσο και σταθεροποιημένο -στο σύνολο- Σύμπαν είναι εξωτερικό και διαρκώς μεταβαλλόμενο προς εμάς τα επιμέρους πράγματα. Δηλαδή **μία παράδο-**

ξη σύμπτωση της υλικής δραστηριότητας με τη συνολική ακινησία, όπως στη φυσική όταν μιλάνε για στάσιμα κύματα και για δυνάμεις που μπορούν να έχουν συνισταμένη δύναμη ίση με μηδέν. **Να θεωρήσουμε το Σύμπαν ενεργό και δραστήριο ή ακίνητο και αμετάβλητο;** Πρέπει να κατανοήσουμε ότι είναι αληθινές και οι δύο εκδοχές. Εάν λοιπόν χαρακτηρίσουμε το Σύμπαν ενεργό, επειδή τα επιμέρους πράγματα μεταβάλλονται και υπάρχει επιμέρους υλική δραστηριότητα με διάφορους τρόπους, τότε είναι λογική η υποψία ότι αυτή η δραστηριότητα προκαλείται με τη συμμετοχή της άμεσης και νοητικής ύπαρξης του Σύμπαντος. Δηλαδή, η εσωτερικότητα του Σύμπαντος, η άμεση παρουσία προς τον Εαυτό του μάλλον δεν είναι μία απλή αίσθηση της ύπαρξης, αλλά πιθανότερα μία γνώση και σκέψη της ύπαρξής του. Μέσα στο σύμπαν γίνονται πολύπλοκες, ακατανόητες και όχι τυχαίες διεργασίες σε τεράστια έκταση και δεν πρέπει να ακούγεται τόσο απίθανο ότι στο σύνολο του υλικού κόσμου μπορεί να υπάρχει κάτι σαν ένα αίσθημα, αν όχι νοημοσύνη.

Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΗ ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΑΥΤΗΣ ΤΗΣ ΣΧΕΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟ ΤΗΣ

Μέρος από απάντηση (στις 9 Απριλίου 2010) σε ερώτημα που έκανε ένας αναγνώστης

Από τα πιο δύσκολα ζητήματα στην ανθρώπινη έρευνα αποδείχτηκε το ζήτημα της σχέσης των δομικών στοιχείων (ύλης) με το φαινόμενο της ζωής και με τα ψυχικά φαινόμενα. Σχεδόν κανένας όμως, δεν σκέφτηκε ότι αυτή η δυσκολία δεν προέρχεται από ένα αγεφύρωτο διαχωρισμό της φύσης και από την παρουσία μιας άλλης τελείως διαφορετικής πραγματικότητας, που η επιστήμη δεν έχει τα μέσα να παρατηρήσει. Μέχρι τώρα, η ανθρώπινη σκέψη είναι δεμένη σαν το σκύλο που περιμένει το αφεντικό του, σε μερικές λέξεις, όπως τις παραδόθηκαν από τα άγνωστα βάθη της αρχαιότητας. **Χρειάστηκαν μερικές λέξεις** για να μας θυμίζουν ότι ο άνθρωπος σκέφτεται, πονάει, επιθυμεί, συγκινείται και ενεργεί δημιουργικά σύμφωνα με ορισμένες ιδέες. Χρειάστηκαν μερικές λέξεις για να μας θυμίζουν ότι ζούμε σε μια απέραντη φύση με πολλές αδυναμίες και την ανάγκη να ρυθμίζουμε τη ζωή μας με ορισμένους κανόνες. Διαμορφώθηκαν οι λέξεις για αυτές τις παρατηρήσεις, στις οποίες συμφωνούν όλοι οι άνθρωποι (όπως ψυχή, πνεύμα, νους, θεός) και **από τότε αυτές οι λέξεις αποτελούν το καταστάλαγμα της εμπειρίας** μας για το φαινόμενο της ζωής, χωρίς να χρειάζονται περισσότερες σκέψεις για να καταλάβουμε. Αυτές τις λέξεις βρήκαν και χρησιμοποίησαν οι αρχαίοι φιλόσοφοι για να συμπληρώσουν την ερμηνεία τους για τη δημιουργία του κόσμου και για να περιγράψουν πώς λίγα δομικά στοιχεία επιτυγχάνουν να διαμορφώνονται και να συγκροτούν τα πιο σύνθετα πράγματα. Με αυτές τις ίδιες λέξεις, σήμερα, 2500 χρόνια μετά τους Προσωκρατικούς φιλόσοφους, **οι σύγχρονοι ερευνητές απορρίπτουν και δεν φαντάζονται τη συμμετοχή του φαινομένου της ζωής για την ύπαρξη και τη ρύθμιση των δομικών στοιχείων της φύσης.**

Μία από τις πιο μεγάλες ανατροπές που φέρνει η κοσμολογική θεωρία του *"ολοκληρωμένου και σταθεροποιημένου -εντός μιας μεγάλης περιόδου- Σύμπαντος"* είναι, ότι για πρώτη φορά, το φαινόμενο της ζωής συνδέεται με τους γνωστούς φυσικούς νόμους και δεν μένει "ξεκρέμαστο" και σαν ένα αγεφύρωτο άλμα μίας διχασμένης (υλικής-πνευματικής) φύσης. Για πρώτη φορά και ακόμα σε αρχικό στάδιο, **η παρουσία της ζωής ερμηνεύεται και βασίζεται σε ερμηνεία για τη δημιουργία της ύλης και του Σύμπαντος (κόσμου)**. Μέχρι τώρα, ο κόσμος φαινόταν να ξεκινάει από σχετικά λίγα δομικά στοιχεία και τα πράγματα να συνδέονται μεταξύ τους μόνο από το εξωτερικό τους. Σχεδόν όλοι (και ιδιαίτερα όσοι είναι επιστημονικά καταρτισμένοι) έχουν την ιδέα, ότι τα πράγματα γίνονται το ένα από το άλλο και όλα από μερικά δομικά στοιχεία. Πολλοί εξακολουθούν και αντιστέκονται σε αυτή την επιστημονική αντίληψη και φαντάζονται, ότι μαζί με τα υλικά πράγματα συνυπάρχουν ένας άλλος αόρατος πνευματικός κόσμος και άυλες ζωντανές δυνάμεις. Η επιστημονική (και υλιστική) αντίληψη δεν είναι λανθασμένη, όμως περιέχει τη μισή αλήθεια. Η άλλη άποψη που αναμιγνύει στον υλικό κόσμο αόρατες ζωντανές υπάρξεις και οι άνθρωποι τις ονομάζουν όπως τις φαντάζονται (είτε σαν υπερφυσικό θεό, είτε σαν άυλες ψυχές, είτε σαν πνεύματα, είτε σαν ζωικές δυνάμεις, είτε σαν αόρατες ουσίες που συνδέουν μεταξύ τους απ' ευθείας τα πνεύματα και τις ψυχές και λοιπά), δυστυχώς αυτή είναι μία πρωτόγονη άποψη και τελείως λανθασμένη. Ούτε οι μεν (με την υλιστική θεωρία) ούτε οι δε (με τις φανταστικές απόψεις²) έχουν μία σοβαρή άποψη και με δυνατότητα ελέγχου για το πώς εμφανίζεται η ζωή στον υλικό κόσμο. Μια απάντηση σε αυτό το ζήτημα (για την εμφάνιση της ζωής στον υλικό κόσμο) δεν αποτελεί μόνο ερμηνεία του φαινομένου της ζωής αλλά οδηγεί και σε καλύτερη κατανόηση του ρόλου της ζωής στον κόσμο.

Το παρακάτω ερώτημα για να μη ξεχνάμε ένα τεράστιο κενό που υπάρχει ακόμα στις πιο σύγχρονες θεωρίες που πε-

2 Για τις απόψεις που "αναμιγνύουν" φαντασιώσεις στα υλικά πράγματα κοίταξε ακόμα τι έχω γράψει στις σελίδες για την Απόρριψη, Αξιοπιστία και Θρησκεία, Σύντομη Αναδρομή στη Φιλοσοφία:

ριγράφουν το Σύμπαν:

Αναρωτήθηκαν στο χώρο της σύγχρονης κοσμολογίας, πόσο ολοκληρωμένη μπορεί να είναι μία φυσική ερμηνεία του Σύμπαντος, όπως αυτή που ονειρεύονται, όταν δεν προσφέρει την ελάχιστη γνώση για να εξηγηθεί η παρουσία της ζωής μέσα στο Σύμπαν; Οι κοσμολογικές θεωρίες που έχουν διατυπωθεί με μαθηματικά και θεωρούνται οι επικρατέστερες δεν ανοίγουν κανένα δρόμο προς αυτή τη κατεύθυνση της φύσης και αυτό έπρεπε να τους προβληματίσει περισσότερο σαν φυσικούς, αντί να αφήνουν το πρόβλημα άλλοτο ή προς απάντηση από τη θεολογία. Αναρωτήθηκαν γιατί η ζωή και η ψυχή ξεκινάνε από τις μικροσκοπικές διαστάσεις και όχι με το συνδυασμό χονδροειδών υλικών σωμάτων; Η ζωή και η ψυχή ξεκινάνε από τις μικροσκοπικές διαστάσεις και όχι με το συνδυασμό χονδροειδών υλικών σωμάτων. Καθόλου τυχαίο δεν είναι !

Λοιπόν, για πρώτη φορά διατυπώνεται μία ορθολογική άποψη που βασίζεται σε μία κοσμολογική θεωρία και στην περιγραφή του υλικού κόσμου. Η κοσμολογική θεωρία εξηγεί πώς **η απλή ύλη για να υπάρξει χρειάζεται ένα σύνολο κόσμος**, αυτό που αποκαλούμε "Σύμπαν" και επιπλέον πώς όχι μόνο χρειάζεται ένα σύνολο πραγματικότητας, **αλλά και αξιώνει ότι το Σύμπαν πρέπει να είναι πλήρες 100% και ταυτόχρονο!** Αυτή η τρελή άποψη τελικά είναι η πιο λογική άποψη, αφού όχι μόνο οδηγεί σε ερμηνεία του φαινομένου της ζωής, αλλά πρώτα από όλα ερμηνεύει πολλά φαινόμενα της φυσικής και ρίχνει φως σε μεγάλες απορίες των φυσικών. (...)

Εδώ δεν θα επεκταθούμε όσο χρειάζεται στη φυσική ερμηνεία του κόσμου και σε ζητήματα της φυσικής. Δεν θέλω να πείσω για την αξιοπιστία αυτής της φυσικής ερμηνείας για τη δομή της ύλης και την αρχή του Σύμπαντος ούτε να γίνω κουραστικός. Θα σας πω σύντομα, τη σκέψη στην οποία βρίσκεται η αρχή του τέλους για την εξιχνίαση της αρχής της ζωής και για τον ρόλο της. Το Σύμπαν είναι **ολοκληρωμένο 100% και ταυτόχρονο** τη στιγμή που για εμάς είναι άδειο και ατελείωτο στο χρόνο και στο χώρο. Αυτό αποδεικνύεται

μαθηματικώς³ και κυρίως με το "δέσιμο" που επιτυγχάνεται σε πλήθος φαινομένων, τα οποία στη φυσική τα έχουν παρατηρήσει τυχαία, σαν ασύνδετα μεταξύ τους και σαν ανεξήγητα. Επειδή, όμως, εσείς δεν είστε αυτή τη στιγμή σε θέση να κρίνετε αυτή την περίπτωση, έχετε δίκαιο να αμφιβάλλετε και μάλιστα πολύ. Ας δεχτούμε (υποθετικά ή προσωρινά) ότι το Σύμπαν είναι 100% πλήρες και ταυτόχρονο και λόγω του τρόπου που αυτό λειτουργεί, εμείς αντιλαμβανόμαστε ένα τεράστιο κενό χώρο, που μέσα του έχει τον ορατό μας υλικό κόσμο. Η επιστημονική απάντηση στο μεγάλο αίτημα για την εμφάνιση της ζωής βρίσκεται κρυμμένη σε αυτές τις λίγες και συνηθισμένες εκφράσεις: **Σύνολο, Πλήρες Σύμπαν, Αυτοτελές Σύμπαν, ταυτόχρονο και σταθεροποιημένο Σύμπαν, Σύμπαν Α-μεσο, Σύμπαν που δεν είναι υλικό, που δεν έχει δημιουργηθεί ποτέ και είναι πάντοτε το ίδιο, με τους ίδιους νόμους, Σύνολο που συμμετέχει μόνιμα σε κάθε επιμέρους υλική (και έμ-μεση) εξέλιξη, ενώ αυτό είναι χωρίς καμία εξωτερική μεσολάβηση, ενώ αυτό είναι Α-μεσα. Και αυτό το 100% Σύμπαν**

ΣΥΜΜΕΤΕΧΕΙ ΜΟΝΙΜΑ ΣΑΝ ΑΠΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΟΥ (ΛΕΓΟΜΕΝΟΥ) "ΚΕΝΟΥ" ΧΩΡΟΥ.

Ο κενός χώρος υπάρχει; Ναι. Είναι κενός; Όχι ακριβώς. Είναι άδειο και ανούσιο δοχείο ή είναι καθοριστικός για την δομή και την αρχή της ύλης με τρόπο δυναμικό; Ο χώρος δεν είναι ένα φανταστικό φαινόμενο, είναι αντικείμενο μελέτης της Επιστήμης και συνδέεται με πλήθος φαινομένων και ιδιαίτερα με τη δομή της ύλης, για την οποία τόσες απροσδόκητες ανακαλύψεις έχουν γίνει. Εάν λοιπόν, ο λεγόμενος "κενός" χώρος είναι το υπόλοιπο Σύμπαν που φαίνεται να απουσιάζει και **το σύνολο του κόσμου δεν είναι υλικό, αλλά υπάρχει ά-μεσα και σαν εσωτερικό φαινόμενο**, τότε υπάρχει καλύτερη επιστημονική ερμηνεία για το τι είναι Θεός και τι είναι η Ζωή; Αυτό το οποίο υπάρχει Α-μεσα, Α-δημιούργητο και με την ταυτόχρονη παρουσία του γίνονται όλα τα επιμέρους πράγματα, αυτό το οποίο

---

3 Οι πρώτες και πιο απλές μαθηματικές σχέσεις, τις οποίες μπορεί να ελέγξει και ένας καλός μαθητής μέσης εκπαίδευσης, είναι σωστές και συμφωνούν με τη φυσική ερμηνεία.

φαίνεται κενός χώρος και τον χρειάζονται όλα τα πράγματα για να υπάρχουν και τα δομικά υλικά στοιχεία συνδέονται άμεσα με την ενέργειά του, αυτό δεν είναι κάτι άλλο από αυτό, που χωρίς να ξέρουμε το αποκαλούμε Θεό και Ψυχή. Κατά συνέπεια, τα δομικά στοιχεία της λεγόμενης ύλης όταν βρεθούν σε ευνοϊκές συνθήκες μπορούν να ανταλλάσσουν μεταξύ τους ποσά ενέργειας απίστευτα γρήγορα (χρόνοι 10^{-20} - 10^{-42} sec), σε απίστευτα μικρές διαστάσεις (10^{-12} - 10^{-34} m) και να **συγχρονίζονται** μεταξύ τους για να δημιουργήσουν μεγαλύτερα και ευρύτερα πράγματα. **Μπορούν να συγχρονίζονται και να συγκροτούν πιο πολύπλοκες μορφές διότι τα δομικά στοιχεία είναι κυμάνσεις** (ταλαντώσεις, αυξομειώσεις), που γίνονται στην (ταυτόχρονη) ενέργεια του απέραντου "κενού" χώρου και όχι (δεν γίνονται) σαν μπαλίτσες που κινούνται γρήγορα και συναντιούνται. Τα δομικά στοιχεία του υλικού κόσμου δεν είναι κατά τύχη με σταθερή και ίδια δομή παντού στο Σύμπαν. Τα δομικά στοιχεία με τα οποία όλα τα πράγματα γίνονται (ανάμεσα στα οποία κι εμείς τα έμβια) δεν γίνονται συμπτωματικά με τους ίδιους νόμους παντού στο Σύμπαν και στην πορεία του χρόνου. **Οι νόμοι που ρυθμίζουν την ύπαρξη και τη δομή των υλικών στοιχείων δεν είναι μηνύματα που έρχονται από έξω τους, εξ αποστάσεως και σαν οικονομικοί.** Οι νόμοι αυτοί ξεκινούν από το κοινό "σύνδεσμο" που έχουν όλα τα δομικά στοιχεία με έναν και τον ίδιο "κενό" χώρο, με μία και την ίδια ολοκληρωμένη πραγματικότητα, με την ίδια "κοινόχρηστη" ποσότητα ενέργειας, τελικά από την ίδια τους την (αόρατη) ουσία.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ:

Υπάρχει θεωρία η οποία να εξηγεί λογικά, επιστημονικά και με αναφορά σε παρατηρήσιμα φαινόμενα την άσκηση δυνάμεων εξ αποστάσεως με τους ίδιους νόμους σε όλη την έκταση του Σύμπαντος και στο πέραςμα του χρόνου; Η ύλη, είτε εδώ κοντά είτε μακριά μας, συνδέεται με κάτι κοινό, με μία κοινή πραγματικότητα και μάλιστα έτσι, που η ύλη διατηρεί παντού την ίδια δομή. Ο σχηματισμός και η δομή των υλικών στοιχείων δεν εξαρτάται από τα αντικείμενα και τις

διαφορετικές καταστάσεις του περιβάλλοντος και δεν είναι τόσο πολύ ευμετάβλητη από τις εξωτερικές δυνάμεις. Τι άλλο μπορεί να βρίσκεται παντού στο Σύμπαν και να ρυθμίζει τη δομή της ύλης, να συνδέεται πάντοτε μαζί της και να συνεργεί για να είναι η δομή της παντού η ίδια και με τους ίδιους νόμους; Τι άλλο μπορούμε να βρούμε, το οποίο να μην είναι φανταστικό και να συνδέεται διαρκώς με κάθε πραγματικότητα, εκτός από τον αποκαλούμενο "κενό" χώρο; Τι άλλο μπορεί να βρίσκεται παντού στο Σύμπαν και να ρυθμίζει τη δομή της ύλης με πραγματική παρουσία και όχι με θεωρητικούς νόμους; Καμία θεωρία που περιγράφει τη δημιουργία των πραγμάτων από πρωταρχικά υλικά στοιχεία ή από μικροσκοπικά σωματίδια δεν μπορεί να δώσει σοβαρή, λογική και εμπειρικά θεμελιωμένη ερμηνεία για την παρουσία των ίδιων δυνάμεων και ορίων παντού στο Σύμπαν.

Η αρχή της ζωής και του **συγχρονισμού** στην αλληλεπίδραση πολλών σωματιδίων επιτυγχάνονται με τους πιο γρήγορους τρόπους αλληλεπίδρασης και οι τρόποι αυτοί **προϋποθέτουν την ταυτόχρονη παρουσία του 100% ολοκληρωμένου Σύμπαντος, το οποίο σε εμάς φαίνεται σαν απουσία του κενού χώρου...** Όταν λοιπόν οι συνθήκες γίνουν **ευνοϊκές για το συγχρονισμό** μεταξύ των δομικών στοιχείων (τα οποία διαρκώς αλληλεπιδρούν και ανταλλάσσουν ενέργεια με απίστευτα υψηλές συχνότητες), τότε αυτά μπορούν να συγκροτούν πιο σύνθετα πράγματα, των οποίων τα μέρη μπορούν να ανταλλάσσουν "πληροφορία" σχεδόν ταυτόχρονα και να αποτελούν ενιαίο και ισορροπημένο σύνολο, όπως είναι το 100% Σύμπαν. Συμβαίνει κάτι παρόμοιο όπως το έχουν εκφράσει με τη δική τους ορολογία ορισμένοι πανθεϊστές Φιλόσοφοι (π.χ. ο Σέλλινγκ): Η ύλη με τις μορφές που σχηματίζει εμφανίζει την εσωτερική και ά-μεση παρουσία του Θεού. Στην πραγματικότητα, τα υλικά πράγματα είναι το ίδιο το Ά-μεσο Σύμπαν υπό περιορισμό στο χρόνο και στο χώρο. Τα υλικά πράγματα δεν είναι αυτά που είναι από μόνα τους ούτε επειδή έγιναν από κάποια άλλα εξωτερικά τους. **Τα υλικά πράγματα είναι αυτά που είναι ΜΑΖΙ με την ενέργεια του "κενού" χώρου**

που ΣΥΜΜΕΤΕΧΕΙ στη δομή της ύλης τους, ενώ ο "κενός" χώρος είναι το Σύμπαν ολόκληρο, που δεν αλληλεπιδρά εξωτερικά με την ύλη μας και γι' αυτό το Σύμπαν μας φαίνεται απών.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Η ύλη, χωρίς την προηγούμενη ύπαρξη μίας σύνθετης πραγματικότητας δεν θα μπορούσε να έχει κάποια δομή και σχετικά σταθεροποιημένη παρουσία. Οι υλικοί φορείς σαν τα απλούστερα πράγματα του Σύμπαντος, σαν τα ελάχιστα μέρη από τη διαίρεση των πραγμάτων, δεν θα μπορούσαν να είχαν άλλες ιδιότητες εκτός από αυτές που προκύπτουν από τη μεταβολή της θέσης τους, από τη διάρκεια της αλληλεπίδρασής τους και από τη διάρκεια που ανταλλάσσουν μεταξύ τους ενέργεια. Θα υπήρχαν για πάντα τυχαία και ποσοτικά σαν τα μόρια ενός αερίου, εάν ο "κενός" χώρος και η παρουσία του συνόλου δεν έβαζαν τις προϋποθέσεις που τους εσαναγκάζουν να "συνάψουν" σχέσεις. Ακόμα και η λέξη "ατμόσφαιρα" περιέχει την έννοια της σφαιράς, της καμπυλότητας και της περιβάλλουσας ιδιότητας και δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί εύστοχα για να δειχτεί η χαοτική κίνηση, που θα υπήρχε με όλη τη σημασία του χάους.

Για τη δυνατότητα να γίνει ρυθμική και συγχρονισμένη μεταβολή στα μικροσκοπικά υλικά στοιχεία και για να μπορούν κατ' επέκταση να υπάρξουν σταθερά σύνθετα πράγματα, τα μικροσκοπικά υλικά στοιχεία χρειάζονται να έχουν μία σταθερή δομή και να διατηρούνται με ορισμένους νόμους. Πώς επιτυγχάνεται αυτή η δομή και η σταθερότητα μέσα στη μεταβολή τους; Επιτυγχάνεται, διότι τα μικροσκοπικά υλικά στοιχεία αποτελούν στιγμιαίες, γρήγορες και επαναλαμβανόμενες αυξομειώσεις στην κοινή και σταθερή ενέργεια του "κενού" χώρου. Εάν, επομένως, τα μικροσκοπικά στοιχεία και οι μικροσκοπικές κινήσεις δεν μπορούσαν να γίνουν με τρόπο που ισορροπούν, δηλαδή με τρόπους κίνησης που επιτυγχάνουν μία σταθεροποιημένη κατάσταση, τότε δεν θα μπορούσαν να υπάρξουν πιο σύνθετα και πιο μεγάλα πράγματα. Για να υπάρχουν τα πιο μεγάλα

πράγματα, για να υπάρχουν σύνθετα πράγματα, για να υπάρχουν τα τεράστια σώματα που συγκροτούν τον απέραντο υλικό κόσμο μας και για να μεταβάλλονται, πρέπει πρώτα να υπάρχουν οι συνθήκες που τα διατηρούν σαν σταθεροποιημένα. Με την πλήρη αστάθεια των συστατικών στοιχείων τίποτα δεν μπορεί να παραμένει το ίδιο (για πολύ χρόνο), δηλαδή να παραμένει με σταθερή μορφή και με κάποια δομή, και άρα δεν μπορεί να υπάρχει. Το ότι υπάρχουν πράγματα που αλλάζουν και εξελίσσονται, αυτό οφείλεται στο ότι υπάρχει κάποια σχετική σταθερότητα, ισορροπία, εξισορρόπηση, αντιστάθμιση και επανάληψη που επιτυγχάνεται από τις κινήσεις... Για να μπορούμε να πούμε "να ένα πράγμα" πρέπει αυτό να έχει μια σχετική σταθερότητα στη σύσταση, στη μορφή και στη δομή του. Όμως, όλα τα πράγματα προϋποθέτουν και γίνονται με τα δομικά στοιχεία που ονομάζονται "ύλη", και η δομή της ύλης προϋποθέτει άμεσα την κοινή και ταυτόχρονη παρουσία του "κενού" χώρου, ενώ ο "κενός" χώρος με την ενέργειά του προϋποθέτει ένα Σύμπαν 100% πλήρες και σταθεροποιημένο. Επομένως πρέπει να παραδεχτούμε ότι όλα τα πράγματα χρειάζονται ένα Σύμπαν, το οποίο να είναι 100% πλήρες, άμεσα παρών και πάντοτε το ίδιο, ώστε να μπορούν αυτά να υπάρχουν, να γίνονται και να συνδυάζονται με κάπως σταθερούς τρόπους... για περισσότερο χρονικό διάστημα (για περισσότερο από ένα κλάσμα του δευτερολέπτου). Η λέξη "κλειδί" είναι: **συγχρονισμός των δομικών στοιχείων** με τη δυναμική συμμετοχή του ολοκληρωμένου Σύμπαντος, που πραγματοποιείται σχετικά μέσω του κενού χώρου...

ΑΠΟΡΡΙΨΗ

Ο άνθρωπος που ξεκινάει να σκέφτεται για την ποικιλία των πραγμάτων, για τις ανεξάντλητες δυνατότητες του κόσμου, για την αδυναμία του απέναντι στις δυνάμεις της φύσης και με άγνοια των νόμων με τους οποίους προκαλούνται οι δυνάμεις γύρω του, δεν βρίσκει άλλη κατανοητή σύνδεση για το πλήθος των φαινομένων από την παρουσία κάποιων αόρατων και άυλων μορφών ζωής, τις οποίες φαντάζεται χωρίς τα μειονεκτήματα των φθαρτών υλικών πραγμάτων. Ο πρωτόγονος άνθρωπος αντιλαμβάνόταν τα πράγματα φαντασιόπληκτα, χωρίς αιτιότητα, χωρίς συνοχή και καθαρά όρια, και τη ζωή, κυρίως με τις ψυχολογικές εκδηλώσεις και με υποβαθμισμένο το ρόλο της σκέψης. Ο εντυπωσιασμένος και φοβισμένος από τη φύση άνθρωπος, παραδίδεται στην άγνοιά του για να παίξει το ρόλο του στη ζωή και περιορίζεται να πιστεύει στην παρουσία θεοτήτων, πνευμάτων, τεράτων και μαγικών αντικειμένων. Αυτή η ανθρώπινη αντίληψη δεν έχει εξαφανιστεί ακόμα και σήμερα, δύο χιλιάδες χρόνια από την επικράτηση των μονοθεϊστικών θρησκειών. Στην αρχαιότητα δεν είχαν διαλυθεί πολλές πλάνες με το φως της επιστήμης, για να είναι οι άνθρωποι πιο συγκρατημένοι στην πίστη τους και στην ερμηνεία των γεγονότων. Σήμερα, με τα διδάγματα της ιστορίας, με την καλή γνώση των πραγμάτων που μας περιβάλλουν χωρίς την εμπλοκή των θεών και με τις πιο ώριμες φιλοσοφικές θεωρίες για το ρόλο της ζωής και του κόσμου, οι μορφωμένοι άνθρωποι δεν βλέπουν παντού φαντάσματα και έχουν την ευκαιρία να επιλέξουν ανάμεσα από περισσότερες ερμηνείες του κόσμου. Αντιλαμβάνονται την ανωριμότητα, την ασυνέπεια, τα τεράστια κενά γνώσης και τη φαντασιοπληξία που χαρακτηρίζει τις πολυθεϊστικές, τις ειδωλολατρικές και τις (ξένες) θρησκευτικές απόψεις. Ωστόσο είναι ακόμα πολλοί εκείνοι, οι οποίοι δηλώνουν μονοθεϊστές, αλλά μέσα στη ψυχολογική ανασφάλεια και στον "ίλιγγο" της άγνοιάς τους, πιστεύουν στην παρουσία αόρατων μορφών ζωής, που εμπλέ-

κονται σε όλες τις ανθρώπινες δραστηριότητες και στις φυσικές εξελίξεις (ψυχές, πνεύματα, μαγικά αντικείμενα). Οι πιο συγκρατημένοι με τη λογική έχουν καταφέρει να μειώσουν τη "δύναμη" από το πλήθος των θεοτήτων που πίστευαν οι πρωτόγονοι άνθρωποι. Τους έχουν αποδώσει μικρότερο ρόλο και έχουν μετονομάσει τους θεούς (άγγελοι, πνεύματα, άγιοι, διάβολοι, κ.λπ.). Τον επιθυμητό ρόλο και τη μεγάλη δύναμη τα αποδίδουν αποκλειστικά σε μία άλλη υπερφυσική μορφή που την αποκαλούν "Θεό".

Ένα πλήθος από φαντασιώσεις που έχουν ανάγκη να πιστεύουν οι άνθρωποι ή τις οποίες σχηματίζουν από έλλειψη γνώσης δυστυχώς δεν επιβεβαιώνονται και απορρίπτονται.

- Υπάρχουν ψυχές χωρίς την ύλη;
- Μετά το θάνατο εξακολουθούμε να έχουμε εμπειρίες, συναισθήματα και συναίσθηση της ύπαρξής μας;
- Υπάρχουν φαντάσματα έξω από το μυαλό μας;
- Υπάρχουν Άγγελοι, κακά πνεύματα και ο Διάβολος σαν άυλες μορφές ζωής;
- Μας συνοδεύουν πνεύματα προστάτες και άυλες οντότητες που μας βλέπουν και μας ακούνε;
- Το Σύμπαν δημιουργήθηκε από το Θεό;
- Μπορούν να γίνουν προβλέψεις για την προσωπική τύχη και την καθημερινή ζωή μέσα από παρατηρήσεις για τις θέσεις των αστερισμών και των πλανητών; Μπορούν να γίνουν προβλέψεις με τα τραπουλόχαρτα και από τα υπολείμματα του καφέ;
- Μπορούσαν ποτέ οι άνθρωποι να προβλέψουν χωρίς γνώσεις το μέλλον;
- Οι θέσεις των αντικειμένων μέσα στην οικία προκαθορίζουν την τύχη μας στην πορεία της ζωής και την επιτυχία ή την αποτυχία στις επιδιώξεις μας;
- Υπάρχουν ημερομηνίες, χρώματα και τυχαία περιστατικά που μας φέρνουν κακοτυχία;
- Υπάρχουν υλικά με μαγικές ιδιότητες ή ξεχωριστές τοποθεσίες που συγκεντρώνουν κάποιου είδους ευνοϊκή ενέργεια;
- Υπάρχουν περιοχές της Γης που διακόπτουν τη ροή του χρόνου

και προκαλούν εξαφανίσεις από το χώρο;

- Είναι δυνατή εξ αποστάσεως η κίνηση ενός σώματος μόνο με τη σκέψη (τηλεκίνηση);

- Τα όνειρα είναι κωδικοποιημένες προβλέψεις;

- Μπορεί να προκληθεί κάποιο φυσικό φαινόμενο ή να αποτραπεί με τη Μαύρη ή τη Λευκή Μαγεία;

- Το μάτιασμα υφίσταται σαν αποτέλεσμα καλής ή κακής σκέψης ενός άλλου;

- Μπορεί μόνο με το άγγιγμα ενός χεριού ή με το ψέλλισμα κάποιων λέξεων να προκαλέσουμε φυσικά φαινόμενα ή να θεραπεύσουμε έναν άρρωστο;

OXI! OXI! OXI! Δυστυχώς!

Οι καταφατικές απαντήσεις σε όλα τα παραπάνω ερωτήματα σχεδόν πάντα περιέχουν το ίδιο λάθος: Αγνοούν την κοινή και αρχική ουσία όλων των επιμέρους πραγμάτων και αποδέχονται τη δυνατότητα να υπάρχει κάτι χωρίς υλική διασύνδεση και χωρίς να προηγηθούν υλικές και αιτιοκρατικές εξελίξεις στην πορεία του χρόνου. Συχνά τα φανταστικά φαινόμενα μπορούν να γίνονται χωρίς να επηρεάζουν το υλικό περιβάλλον μέσα στο οποίο υποτίθεται ότι εκείνα συμβαίνουν και με παραβίαση των ορίων, που απαιτούν τα υλικά πράγματα για να μην καταστραφούν. Αποδέχονται την ύπαρξη ουσιών ανεξάρτητων από την ύλη και από μια τέτοια ουσία φαντάζονται πως είναι το ανθρώπινο πνεύμα.

Αυτή τη λανθασμένη αποδοχή τους ενισχύει η διαπίστωση πραγματικών φαινομένων επίδρασης, χωρίς την παρουσία της ύλης με τη χονδροειδή μορφή της (την υγρή, στερεά, αέρια), όπως λ.χ. η ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία. Ενώ και τα φαινόμενα αυτά συνδέονται

αξεχώριστα με την παρουσία της αισθητής ύλης, με τους περιορισμούς της και η ενέργειά τους δεν λαμβάνει πιο σύνθετη μορφή χωρίς την ύλη και χωρίς τους φυσικούς νόμους. Ένα και μόνο λάθος μπορεί να κρύβεται πίσω από πληθώρα ξεχωριστών λανθασμένων απόψεων και να τροφοδοτεί μία ατελείωτη παραφιλολογία. (Συλλογιστική καραμπόλα...)

Στη φανταστική άποψη των πραγμάτων και στη δημιουργία σκέψεων που εμφανίζουν διαστρεβλωμένη την πραγματικότητα και με σχέσεις που δεν μπορούν να παρατηρηθούν, καθοριστικό ρόλο παίζει η απερισκεπτη χρήση του λεξιλογίου με το οποίο εκφραζόμαστε. Οι λέξεις με τις οποίες αναφερόμαστε σε κάποια φαινόμενα, αυτές οι ίδιες δεν έχουν ένα σαφές νόημα ή νοούνται με απόκλιση από το συνηθισμένο νόημά τους. Δηλαδή, με μία απλή ανάλυση των λέξεων μπορεί να φανεί εύκολα ένα κενό γνώσης, μία λάθος σχέση, μία λανθασμένη διαφοροποίηση μερικών ιδίων πραγμάτων ή αντιθέτως μία λανθασμένη ισοδυναμία διαφορετικών πραγμάτων και έτσι να φανεί το λάθος ή η παράλειψη, που επιτρέπουν την εξαγωγή λανθασμένων συμπερασμάτων.

<•> Να τονίσουμε, ότι γενικότερα από τη στιγμή, που η συμπεριφορά ενός ζώου σταματάει να ρυθμίζεται και να προσδιορίζεται αποκλειστικά από τις πληροφορίες των αισθητηρίων οργάνων του, αναπόφευκτα η νόηση κάνει σκέψεις και αναπαραστάσεις που διαστρεβλώνουν την αντίληψη της περιβάλλουσας πραγματικότητας, όπως την εμφάνιζαν πιο άμεσα οι αισθήσεις. Η σκέψη, η νόηση, αναπόφευκτα εισαγάγει το σφάλμα, τη φαντασία, τη μεροληψία, τη βιαστική βεβαιότητα, την ασυνέπεια, τον παραλογισμό, μέχρι του σημείου να μην υπολογίζονται τα πραγματικά δεδομένα των αισθητηρίων οργάνων και να μη ξεχωρίζουμε τι προήλθε πραγματικά από την εμπειρία μας. Έτσι, μαζί με τις λογικές σκέψεις και μαζί με την πραγματική εμπειρία, διαμορφώνονται και συντηρούνται απόψεις, οι οποίες δεν θεμελιώνονται

στην εμπειρία ή δεν προήλθαν από τη δική μας προσωπική εμπειρία. Αντιθέτως, στη σκέψη σχηματίζονται απόψεις και εικόνες, οι οποίες συγκρούονται με την εμπειρία, απόψεις οι οποίες δεν μπορούν να αποδειχτούν αλλά εμείς τις πιστεύουμε, απόψεις τις οποίες δεχτήκαμε επιπόλαια και τις οποίες επιθυμούμε να τις κάνουμε "αλήθειες" και απόψεις που ενισχύονται από την εμπειρία, ενώ πρόκειται για πλάνες, όπως είναι οι αυταπάτες των αισθήσεων.

Πιο συγκεκριμένα.

Οι άυλες οργανωμένες οντότητες (με οποιαδήποτε ονομασία) προικίζονται με ιδιότητες των υλικών πραγμάτων και η συμπεριφορά τους περιγράφεται όπως αυτή που παρατηρούμε στα γνωστά υλικά πράγματα. Κινούνται στον τρισδιάστατο χώρο, χωρίς να γίνεται λόγος για το μηχανισμό της κίνησής τους, επικοινωνούν μαζί μας στη γλώσσα που ξέρουμε και χωρίς παρεξηγήσεις..., χωρίς να γίνεται λόγος για τον τρόπο που παράγουν και μεταδίδουν τη σκέψη τους, βλέπουν όπως εμείς, εκφράζουν συναισθήματα (π.χ. οργή ή συμπάθεια), έχουν ανάγκη να επικοινωνήσουν ή να παίζουν ένα ρόλο, άλλοτε σοβαρό και άλλες φορές γελοίο, καταλαβαίνουν τη δική μας σκέψη και τη ξεχωρίζουν μεταξύ πολλών άλλων σκέψεων, μεσολαβούν στις υλικές εξελίξεις για να τις αποτρέψουν ή για να τις επισπεύσουν και λοιπά.

Πρόκειται για φανταστική, επιθυμητή και διαστρεβλωμένη περιγραφή των πραγμάτων και σε μερικές περιπτώσεις με σκοπό την εξαπάτηση και την ανάδειξη των προσωπικών μας δυνατοτήτων. Η φαντασία προδίδεται εφόσον η περιγραφή των φαινομένων είναι ελλιπής, αντιφατική και χοντροκομμένη και οι άυλες οντότητες συμπεριφέρονται εύκολα με την απουσία των υλικών ορίων σαν άυλες και συγχρόνως με την υλική συμπεριφορά τους. Μπορούν να διέρχονται ανεμπόδιστα μέσα από τα υλικά πράγματα, να βλέπουν ανεξάρτητα από την απόσταση και τα εμπόδια, να εξουδετερώνουν τη βαρυτική έλξη και να αιωρούνται, χωρίς τις γνωστές διαδικασίες ώθησης, να συντηρούνται χωρίς τροφή και χωρίς τις γνωστές βιολογικές διεργασίες, μπορούν να έχουν μορφή και σχήμα.

Φυσικό και αναμενόμενο είναι, από τις αντιφάσεις και τις αυθαίρετες ιδιότητές τους, να προκύπτουν άπειρα ερωτήματα, τα οποία δεν μπορούμε να απαντήσουμε με τις παρατηρήσεις μας για εκείνα τα άυλα πράγματα και ο καθένας μπορεί να σκεφτεί όπως επιθυμεί σαν λογοτέχνης, χωρίς δυνατότητα ελέγχου της ορθότητας της σκέψης και χωρίς να αποκτούμε περισσότερη γνώση, η οποία θα εφαρμοζόταν σε νέες τεχνολογίες. Οι άυλες και πνευματικές οντότητες αλλάζουν στο χρόνο; γερνούν και πεθαίνουν; κουράζονται και ασθενούν; Αντλούν ή παράγουν ενέργεια για να κινηθούν και για να συντηρηθούν; Βρίσκονται συγκεντρωμένες κάπου μέσα στο χώρο ή δεν χωρίζονται μεταξύ τους από απόσταση; Η ύπαρξή τους εξαρτάται από το περιβάλλον τους ή δεν έχουν περιβάλλον; Έχουν κάποια δομή και αποτελούνται από οργανωμένα μέρη και αν όχι τότε πώς προκύπτουν οι διαφορές τους; Αντιδρούν στις επιδράσεις του περιβάλλοντος και μέχρι που είναι το περιβάλλον που αντιλαμβάνονται; Υπάρχουν εμπόδια που δυσκολεύουν τη κίνησή τους ή την ορατότητά τους; Πώς και από που λαμβάνουν τις επιδράσεις του υλικού κόσμου και πώς τις ξεχωρίζουν μεταξύ του πλήθους των επιδράσεων που πραγματοποιούνται ασταμάτητα; Σκέφτονται και η σκέψη τους προκαλεί συναισθήματα και εξωτερικές κινήσεις; Έχουν "εσωτερικό κόσμο" ή αυτά τα ίδια είναι ανεξάρτητα ψυχικά φαινόμενα χωρίς υλικό "περίβλημα"; Επικοινωνούν μεταξύ τους και δημιουργούν προσωπικές σχέσεις; Η συμπεριφορά τους ρυθμίζεται με γνώση ή με ένστικτα; Κάνουν λάθη ή πάντα γνωρίζουν και πράττουν σωστά; Η λίστα των ερωτημάτων δεν έχει τέλος, αφού χρειάζεται να φτιάξουμε έναν νέο κόσμο, που να υπάρχουν, να περιγράφονται λεπτομερώς και να εξηγούνται αυτά τα φανταστικά φαινόμενα, για να μπορούν να απαντηθούν τα ερωτήματα.

Όσοι ισχυρίζονται ή πιστεύουν ότι υπάρχουν άυλες οργανωμένες οντότητες, όπως η ψυχή, τα πνεύματα, τα φαντάσματα, οι άγγελοι και όπως αλλιώς αυτές αποκαλούνται (κατά παρόμοιο τρόπο, που ο καθένας ονομάζει ή δημιουργεί ένα φανταστικό θεό), έθεσαν ποτέ αυτά τα ερωτήματα; Σκέφτηκαν ποτέ τα αδιέξοδα, τις αντιφάσεις και τελικά αν ο άγνωστος κόσμος θα είναι καλύτερος και πιο λογικός από το δικό μας συνηθισμένο κόσμο; Εάν επικαλεστούμε τη δική

μας αδυναμία να απαντήσουμε στις απορίες που δημιουργούνται ή να καταλάβουμε τα φαινόμενα που φανταστήκαμε, τότε αυτή η στάση μας απηχεί την προκατάληψη, τη δειλία και την έλλειψη επιθυμίας για την έρευνα. Οποιοσδήποτε μπορεί να πει οτιδήποτε και να πλάσει εντυπωσιακές ιστορίες. Όμως, μην έχει την απαίτηση να σταλείσουμε εμείς το χρόνο μας για να του αποδείξουμε το λάθος ή το ψέμα. Δεν είναι αρκετό να γνωστοποιεί, να περιγράφει ή να εξηγεί κάποιος ένα φαινόμενο, αλλά **να απαντάει και στις απορίες που προκαλεί ο ισχυρισμός του** και να μας δίνει τις πληροφορίες που βοηθούν την έρευνα. Έπειτα, θα συζητήσουμε την περίπτωση πιο σοβαρά και με περισσότερες προσδοκίες.

"Ανεξήγητο": Όταν ισχυριζόμαστε πως υπάρχουν ή συμβαίνουν φαινόμενα, τα οποία εμείς σκεφτήκαμε, φανταστήκαμε, διαστρεβλώσαμε ή ακούσαμε να μας λένε, ενώ στην πραγματικότητα τέτοια φαινόμενα δεν υπάρχουν, τότε είναι φυσικό τέτοια φανταστικά φαινόμενα να μην μπορούν να εξηγηθούν και να χαρακτηρίζονται "ανεξήγητα" και "υπερφυσικά". Πώς να εξηγηθεί κάτι που δεν έγινε ποτέ και πώς να περιγραφεί κάτι το οποίο δεν μπορούμε να παρατηρήσουμε; Πώς, λ.χ. να εξηγηθεί ότι το πράσινο άλογο έχει φτερά και πετάει, αφού τέτοιο άλογο δεν υπάρχει; Πώς να εξηγηθεί, ότι κάποιος με το βλέμμα του μετατοπίζει τις πέτρες, αφού αυτό δεν το είδαμε ποτέ να γίνεται με τρόπο επαληθεύσιμο; Πώς να εξηγηθεί και να αποδειχτεί ένας θεός, ο οποίος έχει φτιαχτεί με τη φαντασία και δεν βρίσκεται πουθενά στον κόσμο; Πώς να μιλήσουμε με ββαιότητα και να δώσουμε οριστική απάντηση για κάτι που γνωρίζουμε εξ αρχής ότι δεν υπάρχει πηγή πληροφόρησης ή δυνατότητα επιβεβαίωσης; Ο καθένας, λοιπόν, μπορεί να πει και να ισχυριστεί οτιδήποτε, να περιγράψει και να εξηγήσει όπως νομίζει και όπως ταιριάζει με την εμπειρία του, χωρίς ποτέ να βρεθεί μία άκρη, χωρίς ποτέ να αποδειχτεί η ορθότητα της περιγραφής και της εξήγησής του. Όταν, όμως, αντί να γίνει η επιβεβαίωση, τα φαινόμενα διαψεύδουν, δεν είναι έξυπνο να αναλώνεται ο πολύτιμος χρόνος και η σκέψη για ανύπαρκτα πράγματα, όταν μάλιστα έχουμε τεράστια άγνοια για

πολλά πράγματα που βρίσκονται γύρω μας και όταν εμείς δεν τα παρατηρούμε, διότι τα έχουμε συνηθίσει έτσι απερίσκεπτα. Όμως, τα φανταστικά πράγματα αποτελούν θέμα που προκαλεί μαζικά το ενδιαφέρον και την περιέργεια από τα περιοδικά έντυπα και από τα ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης. Στην καλύτερη περίπτωση, διευρύνουν το πεδίο της σκέψης, δυναμώνουν τη δημιουργική σκέψη, ενθαρρύνουν την αμφισβήτηση και οι απόψεις που διαμορφώνονται είναι αξιοποιήσιμο υλικό για τη φιλοσοφική διερεύνηση.

► Εξάλλου, η διάνοια δεν έχει σπουδαιότερη δυνατότητα από το να γνωρίζει, να διατηρεί τον εαυτό της σαν αυτοσκοπό και να διαμορφώνει την αυτογνωσία της. Αν αυτό το γνώριζαν όσοι έχουν προσδοκίες από την τύχη και την έλλειψη ορίων, τότε δεν θα είχαν πολλούς λόγους για να πιστέψουν στις φαντασιώσεις τους. Η αυτογνωσία είναι το νόημα της ευτυχίας, η ουσία της λογικής και ο σκοπός της ηθικής. **Ο εγωκεντρισμός και η αυταπάτη** είναι από μόνα τους, χωρίς καμιά πράξη, **η πιο μεγάλη καταστροφή** και σχετίζονται άμεσα με την παράδοση στην τύχη. Ζωή χωρίς διανοητική δραστηριότητα είναι ανύπαρκτη και χωρίς διαμόρφωση αυτογνωσίας ήταν, είναι και θα είναι για πάντα και παντού μέσα στο Σύμπαν ανεπαρκώς αξιοποιημένη και παρασυρμένη, με όποια δυνατότητα και αν τη φανταστούμε.

Σε τι χρειαζόταν η ύλη σαν εξωτερικό μέσο των αντιλήψεών μας για την ύπαρξη των πραγμάτων και για τη δράση του Θεού έχουν αναρωτηθεί πολλοί φιλόσοφοι, οι οποίοι εκτιμούσαν την ύλη σαν δέσμευση και εξάρτηση του «ανώτερου» πνεύματος. Η ύλη υπάρχει, γιατί τα πράγματα δεν αλληλεπιδρούν με όλους τους δυνατούς τρόπους ταυτόχρονα και έχουν μία αρχή ύπαρξης ανάμεσα στα άλλα. Με την ύλη ξεκινάει να γίνεται η αναδημιουργία του κόσμου, χωρίς να λείπει ο κόσμος. Η σταθερότητα και η μορφή τους επιτυγχάνεται με ταχύτατες και περιοδικές μεταβολές και όχι από ακίνητα συστατικά. "Εξω από το χρόνο και το χώρο" σημαίνει χωρίς μεταβολή, ακινησία, έλλειψη αλληλεπίδρασης και κάθε σχέσης. Η σχέση και η αλληλεπίδραση χρειάζονται περισσότερα από ένα πράγμα και για να

υπάρχει ένα πράγμα σαν ξεχωριστό από ένα άλλο, πρέπει αυτά μεταξύ τους να μη συνδέονται με όλους τους δυνατούς τρόπους. Δεν συνδέονται μεταξύ τους με όλους τους δυνατούς τρόπους και αυτό σημαίνει ότι χρειάζεται κάποιο χρονικό διάστημα μέχρι την πραγματοποίηση της αλληλεπίδρασης και η μεσολάβηση κάποιου μήκους. Στα πιο μικρά χρονικά διαστήματα αλληλεπίδρασης και στις πιο μικρές αποστάσεις "υπάρχει" η ύλη. Τα πράγματα δε θα ήταν εξωτερικά και σε απόσταση μεταξύ τους (δε θα υπήρχαν) και αυτά τα ίδια δεν θα αποτελούνταν από μέρη, αν συνδεόντουσαν μόνο άμεσα, στην ίδια χρονική στιγμή, σαν μία ομοιόμορφη ποσότητα. **"Χωρίς ύλη" σημαίνει λοιπόν, χωρίς απόσταση στο χώρο και χωρίς μεσολάβηση χρόνου, συνεπώς και χωρίς περιορισμούς και χωρίς οποιαδήποτε μεταβολή. Με λίγα λόγια, η ύλη κάνει τη διαφορά στο χώρο και στο χρόνο, για να μπορούν να υπάρχουν τα πράγματα σαν ξεχωριστά με μικρές λεπτομέρειες και μέσα σε περιβάλλον.**

Ο στόχος αυτής της ξεχωριστής απόρριψης και της παράθεσης των ερωτημάτων **δεν είναι** να εμποδίσει την αναζήτηση, να απογοητεύσει τις μεγάλες προσδοκίες και να αφαιρέσει τη γοητεία των συγκεκριμένων ζητημάτων. Ο συγγραφέας και θεμελιωτής των θεωρητικών απόψεων που εκτίθενται εδώ, διατηρεί τη μεγάλη ευαισθησία του και την καλή εκτίμηση απέναντι σε όλες τις προσπάθειες εσωτερικής αναζήτησης, φιλολογικής έκφρασης και απόπειρας διατύπωσης φιλοσοφικών θεωριών. Η αναφορά και η σύνοψη έγιναν **για να τονιστεί** η ορθολογική προσέγγισή του στα δυσνόητα κοσμολογικά ζητήματα, η προσγειωμένη πλευρά του συγγραφέα και η συνέπεια των θεωρητικών απόψεων πίσω από τη δυσκολία στην κατανόησή τους και παρά την ευάλωτη ασάφεια της γενικότητάς τους.

Προσοχή! Πολλά μυθιστορήματα έχουν γραφθεί με έναν πονηρό και απατηλό τρόπο. Αφήνουν δυσδιάκριτα τα όρια μεταξύ πραγματικότητας και φαντασίας με σκοπό ο αναγνώστης να πιστέψει ότι πληροφορείται για πραγματικά γεγονότα. Κάπως έτσι διαδίδονται ψεύδη και ανοησίες, χωρίς να μπορούν να διασταυρωθούν και χωρίς να γνωρίζει κανένας την πηγή της πληροφορίας.

© Η δακτυλογράφηση και η ηλεκτρονική μορφοποίηση της πραγματείας στο σύνολό της έγιναν από τον ίδιο τον συγγραφέα, παράλληλα με την ανάπτυξη του συγγραφικού περιεχόμενου, κυρίως με το πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου του OpenOffice 2.x